

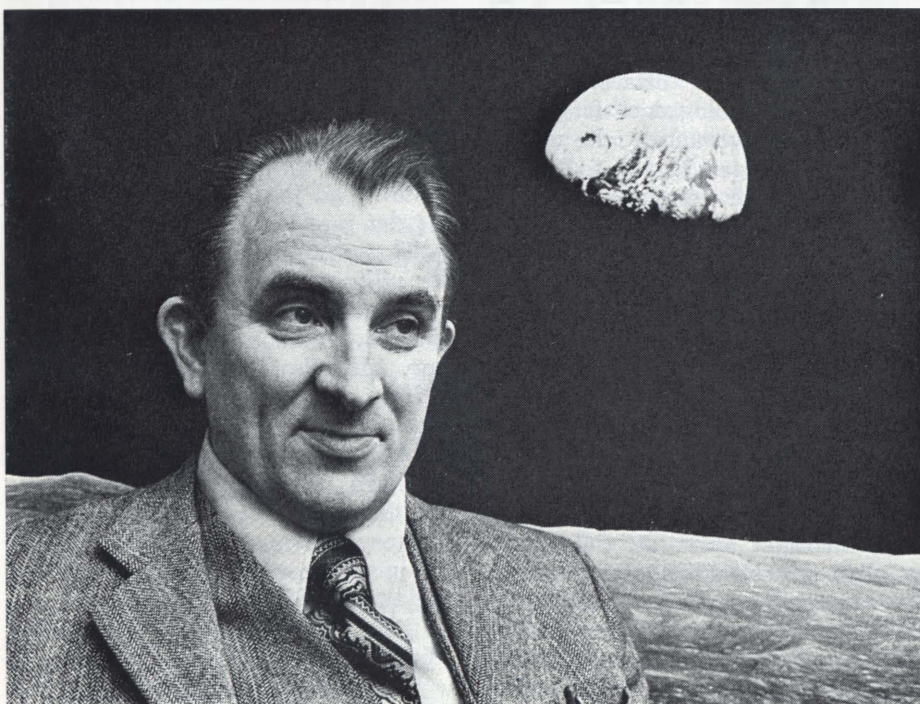
SÖKAREN

NR 8

1974

LOSNUMMERPRIS 3:75 inkl. moms

MARTIN JOHNSON INTERVJUAS

Martin Johnson, du innehar en nyinrättad ordinarie professur i parapsykologi i Holland. Vilka professurer i det ämnet har tidigare funnits?

— Den frågan är litet svår att besvara. Begreppet professur är nämligen inte entydigt. Men om man med professur avser en universitetslärartjänst med innehav av s. k. lärostol i ett ämne, då är det lättare att ge ett korrekt svar. I ämnet parapsykologi har såvitt jag vet aldrig tidigare i västerlandet funnits en ordinarie professur. Parapsykologins nestor, J. B. Rhine, var under sin långa tid vid Duke University

inte professor i parapsykologi utan i psykologi. Hans Bender i Freiburg innehar en specialprofessur, där en del av medlen för institutets drivande kommer från universitetet och en del från privata källor. Det officiella namnet på det ämne som Bender företräder är *Grenzgebiete der Psychologie und Psychohygiene*.

I Utrecht har sedan 1953 funnits ett parapsykologiskt institut med en specialprofessur ("byzonderes") som tillkommit på privata initiativ — genom det holländska sällskapet för psykisk forskning. Professuren har innehafts av W. H. C. Tenhaeff.

Vid Andhra-universitetet i Indien

finns sedan mer än fem år en såvitt jag vet ordinarie lärostol i det odelade ämnet *psykologi och parapsykologi*. Lärostolen innehas av R. Rao.

Den parapsykologiska forskning som bedrivs vid Virginia-universitetet i Charlottesville, Virginia, USA, leds av dr. Ian Stevenson. Hans professur definieras litet skämtsamt som "Carlson Professor of Psychiatry". Det rör sig om en donationsprofessur, där medlen skänkts av den berömde uppfinnaren Chester Carlson (som är av svensk härstamning och mest känd genom Xeroxmetoden för fotoduplicering). Vid Virginia-universitetets parapsykologiska avdelning finns också J. Gaither Pratt, som för ca ett år sedan erhöll *professors namn*. Pratt är en av de mest kända forskarna inom den experimentella parapsykologin.

Samtliga här nämnda forskare har till gagnet varit professorer i parapsykologi, fastän respektive universitets ledning ej velat ta steget fullt ut till en ordinarie professur i ämnet parapsykologi (ev. undantag: Raos lärostol).

Den nya professuren i Utrecht skiljer sig alltså från de andra.

— Ja, genom att professuren är ordinarie och ämnet deklarerats som parapsykologi; detta utgör en garanti för att ämnets representation vid universitetet är stabilare än vad som tidigare varit fallet, dvs. utsikterna för kontinuitet är bättre än de hittills har varit.

Du är från början psykolog, Bender och Stevenson är psykiatrer. Någon speciell utbildning för para-

psykologer finns inte. Vilken bakgrund bör en bra parapsykolog ha?

— Eftersom det paranormala förefaller omfatta såväl mentala som fysiska fenomen och sätten att observera och registrera psi-fenomen tycks vara rikt varierade, tror jag att forskare med rätt skiftande vetenskaplig eller teknisk bakgrund på olika sätt kan göra nytta. Allmänt anser jag att det är betydelsefullt att forskaren har en bred beteendevetenskaplig utbildning.

Forskaren måste veta rätt mycket om hur man åstadkommer en vetlig design av ett experiment. Han bör ha en övervägande experimentell inriktning, en omfattande kunskap om olika slags observations- och registreringstekniker. Jag tror att en god parapsykologisk projektledare bör vara mångsidigt beläst och skolad. Om man skall syssla med huvudsakligen experimentell forskning, är det bra om man är psykolog med experimentell psykologisk bakgrund, gärna med erfarenhet av t. ex. systemanalys. Goda kunskaper i matematisk statistik är omistliga. Projektledaren bör ha en hygglig bakgrund i personlighetspsykologi med kunskaper om dynamisk psykologi samt vissa kunskaper i psykiatri och psyko-fysiologi. En person kan vanligtvis inte vara expert på mer än ett fåtal begränsade områden, men en god projektledare bör ha tillräckligt omfattande kunskaper för att åtminstone kunna kommunicera meningsfullt med de fack-expertter som han måste samarbeta med. Följaktligen bör en god parapsykologisk forskningsledare ha elementära kunskaper om hur datateknik kan utnyttjas. Han bör också ha en viss kännedom om elektronik, fotografi, optik etc. och varför inte också litet kunskaper i t. ex. biokemi. Oberoende av om forskaren har en beteendevetenskaplig eller en naturvetenskaplig bakgrund, anser jag att många onödiga kontroverser och misstag kunde undvikas om forskaren bibringats en hygglig vetenskapsteoretisk bakgrund.

Parapsykologin har ju haft svårt att bli accepterad som ett normalt universitetsämne. Vad beror det på?

— Den något kallsinniga behandlingen av parapsykologin från "det vetenskapliga etablissemangets" sida kan ha många orsaker, bl. a. parapsykologins historiska och psykologiska anknytning till "hinsides" problematik, t. ex. till allmänt ockultistiska tankeströmningar samt

i nyare tid till spiritismen. Olle Holmberg har i "Den osannolika verkligheten" rätt träffande framhållit någonting i stil med att den moderna parapsykologins ställning till spiritismen är som unga damers i förhållande till sina litet besynnerligt utstofferade mostrar. Man är rädd för att visa sig ute i deras sällskap!

Förekomsten av fusk och task-speleri, falskdeklarerat som "paranormalt", har självfallet inte varit till fördel för parapsykologin. Så har vi det markanta inslaget av amatörism. På detta mycket svåra område yttrar sig vem som helst. Fortfarande kan en i sammanhanget något aningslös TV-producent ge sig på att "saluföra" parapsykologi! Det måste betyda att hela detta ämnesområde ännu inte har växt ur barnskorna.

Jag har ibland frågat mig hur det kommer sig att forskare på vad vi litet löst brukar beteckna som "självslivets område" ofta stegrar sig inför parapsykologiska frågeställningar. Flera (varandra icke uteslutande) tolkningar kan ges. För representanter för de yngsta och svagast etablerade forskningsområdena, t. ex. psykologerna, kan det röra sig om en viss opportunism. Det är också ganska naturligt att t. ex. en neurolog eller neurofysiolog reagerar rätt negativt mot parapsykologins påståenden. En gemensam referensram saknas, och därför uppkommer ett slags "kognitiv konflikt".

Men jag vill framhålla att jag på det hela taget anser att det vetenskapliga etablissemanget egentligen inte uppträtt speciellt diskriminerande mot parapsykologin och de forskare som engagerat sig i de frågeställningarna. Det faktum att Parapsychological Association vunnit medlemskap i AAAS (American Association for the Advancement of Science) och att man tolererar parapsykologisk forskning vid universitetsinstitutioner, ja t. o. m. inrättar professurer i ämnet, gör att jag inte anser litanior från parapsykologernas sida speciellt berättigade.

Det finns särskilt en tendens hos vissa av de parapsykologer som jag känner som jag finner värd att kritisera: tendensen att utveckla en självbelåten "ingroup"-mentalitet som ofta gör att man rationaliserande talar om att "vi har massor av fakta och struntar i om forskare på andra områden erkänner oss eller ej. Vi vet vad vi vet... Dom är inte mogna för oss." I det här sam-

manhanget kommer jag att tänka på vad dr. John Beloff sa i sin "Presidential Address" vid P.A.C. i Edinburgh 1972. "ESP kan mycket väl existera. Vi kan ha goda skäl att anse så, och dess existens kan visa sig vara ett faktum av största betydelse; men det är alldeles klart att om ord fortfarande behållit sin mening, så kan vi inte tala om ESP som ett etablerat faktum." Längre fram i sitt anförande sätter Beloff tummen på någonting som jag anser vara en öm punkt: många parapsykologers förmåga att lura sig själva och uppträda på ett inkonsistent sätt. Beloff och jag menar att det är inkonsistent beteende när parapsykologer rasar över att kanhända en majoritet av det vetenskapliga etablissemanget förblivit föga påverkad av de "bevis" som presenterats, "en bevisning som på varje annat område utan tvekan skulle ha betraktats som konklusiv". Den inställningen kontrasterar starkt mot de reaktioner som man kan iaktta om man "ingroup-mässigt" studerar parapsykologers attityder gentemot varandras forskningsresultat. Vad jag kommer fram till är att det inte tycks finnas någon som helst samstämmighet om vilket eller vilka experiment som kan anses vara goda, "vattentäta" eller konklusiva. Vad som tillfredsställer den ene, tillfredsställer inte den andre.

Har du själv haft kännning av motståndet mot parapsykologin?

— Jag har aldrig motarbetats som forskare på parapsykologins område, allra minst av grupper utanför parapsykologins lilla krets. Vid Psykologiska institutionen i Lund har jag till att börja med tolererats och längre fram i tiden delvis upplevt uppmuntran.

Vid ungefär hur många universitet bedrivs i dag parapsykologisk forskning?

— Undersökningar som kan förtjäna att benämnas forskning torde pågå vid 15—20 universitetsinstitutioner.

Du har själv en kritisk inställning till psi-området. Tror du att telepati, klärvoajans, prekognition och psykokinesi existerar?

— Även inom vetenskapen finns så att säga olika grader av tro, från högsta grad av förvissning, dvs. fullständig övertygelse att ett påstående är sant, till den lägsta graden, dvs. övertygelsen att påståendet av falskt. Mellan dessa extremer finns olika grader eller intensiteter av tro eller övertygelse. Som svar på frågan vill jag säga att jag

håller det för i ganska hög grad troligt att de nämnda fenomenen existerar. Den bedömningen är självfallet en av anledningarna till att jag ägnar mig åt parapsykologi. Samtidigt vill jag påstå att det knappast finns några "hard facts" på detta område. Frågan är emellertid om det inte förhåller sig på samma sätt inom många andra forskningsområden. Låt mig också säga att jag knappast tror att de nämnda fenomenen är artskilda, åtminstone inte ESP-fenomenen. Att vi ibland betraktar dem som olika beror nog på att vi är fångade i våra egna operationella definitioner. Det är alltså inte bara möjligt utan ganska troligt att telepati, klärvoajans och prekognition är olika aspekter av ett gemensamt, bakomliggande fenomen.

Vilken betydelse har det att det parapsykologiska området blir utforskat?

— Det har betydelse i första hand för att forskningen kan leda fram till ökade kunskaper om såväl människan som vårt universum och människans ställning till detta universum.

Vilken är din personliga motivation till att du sysslar med parapsykologi?

— Det finns säkert både medvetna och omedvetna motiv. En del av motiven är lättare att bli medveten om än andra. Om vi ser på problemets så att säga kognitiva sida, kan man alltid åberopa den intellektuella nyfikenheten samt karriärsynpunkter. Men observera att för blott fem år sedan var utsikterna till karriär på området nästan obefintliga för min personliga del. En annan faktor är naturligtvis att ju mer man investerat av intresse och arbete på ett område, desto naturligare blir det att man av bara vanan fortsätter.

Jag tror att det också finns djupa, emotionella orsaker till att man finner det angeläget att forska på detta område. Dödens problem och det "oförklarliga" både skrämmer och "drar". Att "förstå" och "förklara" innebär bl. a. att man vinner kontroll över det hot och den ångest som det tidigare obegripliga utgör. Många andra orsaker skulle jag också kunna gissa på. Barndomsupplevelser av spökhistorier som nästan kom blodet att isa sig har säkert spelat in.

Du talar ibland om "para-porr". Vad anser du med det?

— Jag tänker på kommersiellt utnyttjande av olyckliga, otrygga

och intellektuellt otränade människors ångest (dödsångest) eller behov av att se sin tillvaro mera meningsfull och storslagen. Med para-porr avser jag också många veckotidningars och mindre nogräknade och insiktsfulla magasins och böckers sensationsinriktade omtolkningar av fackforskares rätt svårtolkade resultat. Jag anser också att det är "para-porr" när fackforskare gör hurtfriska uttalanden om att överlevnadshypotesen är bättre stödd av fakta än alternativhypoteserna i sammanhanget.

Vidskepelse, vad är det för något, och hur bör man förhålla sig till det "ockulta" området för att inte vara vidskeplig?

— Vidskepelse är såvitt jag kan se inte ett entydigt bestämt begrepp. Det är i viss mån relativt och varierar mellan tider och länder. Jag tror dock inte att begreppet är hur flexibelt och relativt som helst. Vidskepelse i allmän betydelse står för mig i motsatsförhållande till vetenskaplig kunskap i så måtto att tolkningar av observationer och uppföljningen av gjorda förutsägelser är osystematiska och inte följer ett vetenskapligt programs ideologiska strävan efter opartiskhet. Vidskepelse som metod arbetar som alla andra yttringar av pseudovetenskap: man intresserar sig inte för att tänka ut prov enligt vilka förställningarna skulle kunna testas. Man är redan från början fixerad vid tron på vissa samband, som i vidskepliga sammanhang oftast saknar strängt empiriskt underlag och inte heller följer av rationellt gjorda analyser. Vidare: man är inte villig att specificera under vilka omständigheter man skulle vara beredd att överge sina åsikter. Vidskepelse frodas där ett pre-logiskt sätt att se på naturen och sig själv florerar. Vidskepelse och myter går ofta hand i hand och fungerar ej sällan som en ansats att ge förklaringar. Den har en god jordmån när människan lever under otrygga förhållanden. Kunskap om vidskepelsens natur och psykologi kan hjälpa oss att inte förslavas under så grundlösa och ovärdiga föreställningar som t. ex. astrologins eller tron att människans öde skulle finnas inprogrammerat i handens linjer!

Parapsykologin har ju ofta mötts med misstro och förknippats med vidskepliga strävanden.

— Ja, jag vet av erfarenhet att många på sina egna områden kapabla forskare gärna sammanblandar experimentell parapsykologi

med mediumistiska meddelanden från "andra sidan". Man misstänker också att parapsykologin kan ses som ett kamouflerat systematiskt försök att under en mantel av "vetenskaplig anständighet" återinföra Gud, så att säga bakvägen!

Och visst tycker jag att man delvis har rätt att vara litet misstänksam i detta sammanhang. Dels finns det en historisk belastning — sällskapen för psykisk forskning kom onekligen till delvis som religiöst-ideologiska trossystem, i England som en reaktion på väl främst darwinismen! Som vetenskapsman lär man sig, oftast inte utan vändor, att avstå från att söka nå fram till de stora teorierna som förklarar hela universum och vår tillvaro. Har man behov av den sortens "förklaringar", som ger sig ut för att vara det sista ordet, "so turn to religion" (vänd er till religionen) som John Beloff säger i sin bok "The Existence of Mind". Samtidigt måste den fördomsfulle, "konservative" forskaren som a priori utgår från att de klassiska, spekulativa frågorna är irrelevanta för vetenskapen, göras medveten om att den inställningen är dogmatisk och kanske i framtiden visar sig vara åtminstone i vissa avseenden oriktig. Vad som i dag framstår som en metafysisk fråga, behöver inte nödvändigtvis vara det i all framtid!

Du är själv en parapsykolog i Rhines stil. Vad säger du om undersökningar av spontana fenomen, såsom Ted Serios "tankefotografier", "Jürgenson-röster", materialisationsfenomen, fall som tyder på reinkarnation, poltergeistfenomen, Uri Gellers manipulationer etc.?

— Jag är inte riktigt säker på vad du menar med att jag är en forskare i Rhines stil. Rhine har betytt mest för mig i min karriär som parapsykolog, det är sant, men det betyder inte att vi har alldeles samma åsikter i alla spörsmål. Jag vill emellertid avliva myten om Rhine som en enkelmodig kortgis-sar-parapsykolog. Rhine är oerhört beläst på parapsykologins område. Han började sina forskningar med studier av medier. Men han fann att om man arbetar efter den gamla, beskrivande, anekdotiska metoden, så kan man visserligen vara underhållande och kanske påverka lek-männens attityd på området, men material som bygger på spontanfall kan i sträng bemärkelse inte utvärderas på ett vetenskapligt stringent sätt. Genommonstring av enskilda fall kan möjligen hjälpa en begåvad

forskare med god iakttagelseförmåga att formulera hypoteser — i bästa fall testbara sådana.

Man kan alltid säga, kanske med goda skäl, att spontanfallen är grunden till att en del människor intresserar sig för parapsykologiska frågor. Man kan också säga att vid spontanfall är det "naturen själv" som bestämmer när och hur fenomenen skall ge sig tillkänna, medan man i laboratoriet bara kan hoppas på att få bevittna små, små tillfälliga effekter av fenomenen. Det senare påståendet kan vara riktigt under förutsättning att det finns någon säker, meningsfull mätmetod för att avgöra om ett spontanfenomen verkligen har någonting att göra med exempelvis "utomsinnligt förnimmande". Men den laboratoriemässiga forskningen har åtminstone den fördelen att det man gör vilar på ett system av definitioner som gör det möjligt att utföra en viss typ av mätningar, hur opassande eller betydelselösa dessa än må vara.

Det är ingalunda ovanligt att forskning startar med "naturalistiska" observationer, t. ex. insamling av fall. Sedan examineras och klassificeras dessa. Vi har i dag väldiga samlingar av sådant material, men jag kan inte se att de lett till så särskilt mycket. Det vore inte riktigt att påstå att spontanfallen verkligen uppenbarar oomtvistliga fakta.

När man påstår att "paragnoster" uppvisar "associativt släktskap" med de händelser som de paranormalt anses uppfatta, då måste man fråga sig hur man kan veta det. Jo, genom studiet av en mängd enskilda fall! Hur har dessa då utvärderats? Inga mått på graden av subjektivitet i bedömningarna föreligger. Men metoden som använts är i hög grad subjektiv. Och det finns möjlighet att mäta graden av subjektivitet ("ser du vad jag ser"). Det är ett elementärt krav inom t. ex. vetenskaplig psykologi. Här tycker jag att parapsykologer som arbetat med enskilda fall syndat en hel del. För att ytterligare klargöra vad jag menar vill jag återge en episod som vetenskapsteoretikern Karl Popper berättar i sin bok "Conjectures and refutations". Han berättar om hur han själv kom fram till ett kriterium eller mått som kunde hjälpa honom att skilja mellan vetenskap och pseudo-vetenskap. I Wien på 20-talet diskuterades bland studenter tre stora lärosystem: relativitetsteorin, marxismen och psykoanalysen. Han upplevde på

ett dramatiskt sätt hur relativitetsteorin kunde prövas, under det att för de andra systemen i stort sett den möjligheten saknades: dess företrädare tycktes bara samla på observationer som passade deras kära teorier. I samband med 1919 års solförmörkelse kunde Eddington-expeditionen testa en aspekt av relativitetsteorin, den att en ljusstråle avböjer vid passage i närheten av solens graviterande massa. Om denna Einstein-effekt inte hade kommit fram, så hade teorin i stort kunnat vederläggas! Hur annorlunda förhåller det sig inte med det exempel från Alfred Adlers psykologi, som Popper anför. Enligt Adler kan allt mänskligt beteende förstås med hjälp av läran om mindervärdeskomplexet. Popper hade iakttagit ett fall som såvitt han kunde förstå inte alls passade in på Adlers lära. Han gick till Adler och började berätta. Innan han var färdig med historien, avbröts han av Adler, som genast satte igång med att tolka fallet så att det perfekt stämde med hans lära. Popper frågade ironiskt: "Hur i all sin dar kan ni så lätt förklara ett sådant fall?" "Ingen svårighet", förklarade Adler. "Det sker mot bakgrunden av min tusenfaldiga erfarenhet." "Då besitter ni nästan en tusen och en-faldig erfarenhet", konkluderade Popper torrt.

Jag tror att den historien är lärorik för den som verkligen vill lägga ned en smula möda på att försöka förstå vad som gör en viss typ av forskning mindre vetenskaplig än en annan. Exemplet illustrerar faran av att tolka allt som man observerar i ljuset av sina förväntningar. Selektiv, okontrollerad observation, inriktad på att "verifiera" en hypotes, resulterar i ett slags självuppfyllande profetior.

Vad beträffar undersökningen av spontana fenomen i stil med "tankefotografier" etc., så finns det vissa likheter mellan dem. De är samtliga djupt kontroversiella. De uppträder under delvis unika förhållanden, och de är svåra att reproducera. Forskarens möjligheter att observera vad som sker är vanligtvis starkt begränsade. Om fenomenen är äkta, rör det sig om paranormala "urladdningar" eller manifestationer av ovanlig intensitet.

Fenomen av denna art är speciellt svårbedömda, eftersom det ofta syns möjligt att fusk kan förekomma utan att avslöjas. Detta gäller för den situation under vilken Ted Serios, delvis Uri Geller och möj-

ligen Jürgenson arbetat. Fuskhypotesen bör ibland också beaktas vid poltergeistfenomen.

Det är möjligt att jag själv här är fördomsfull. Men jag har mycket svårt att komma ifrån misstanken att de s. k. tankebilder, som Ted Serios åstadkommit på fotografisk plåt, kan ha tillkommit genom bedrägeri. Serios lämnades enligt min mening för stor frihet att manipulera. Hans prestationer skulle ha imponerat avsevärt mycket mer på mig om forskarna själva valt ut vilka "targets" (bilder) han skulle försöka framkalla på plåten. Då hade hans möjligheter att genom fusk placera in t. ex. en transparent bild i den pappersrulle som han alltid satte framför kamerans lins, varit starkare begränsade.

Jag efterlyser här en mer processorienterad typ av studier. Jag skulle ha velat använda en serie av små, inbyggda detektorer både i kamerautrustning och i Teds pappersrulle. Måste "någonting" passera kamerans strålning för att komma med på filmen? Om det är så, måste detta kunna informera oss om den existerande energins natur. Om slutaren nödvändigt måste vara öppen, innebär detta att energin förmodligen lyder optiska lagar. Olika slag av högkänsliga detektorer kan här ifrågakomma. Man kan också fråga sig om det ur kontrollsynpunkt är rekommendabelt att låta Serios vidröra kameran!

Ted Serios-effekten brukar, om den ges en paranormal tolkning, uppfattas som en psykokinetisk effekt utövad på ett statiskt, icke levande system.

Det finns kanske vissa likheter mellan Jürgenson-fenomenen (röster av okänt ursprung på inspelningsband) och Ted Serios "mentalfotografi". En paranormal tolkning av Jürgenson-fenomenen skulle vara att han (?) på psykokinetisk väg påverkar tonbanden. Men hans egen tolkning är som bekant att rösterna kommer från "de döda".

Vad gäller poltergeist-fenomenen anser jag att Rosenheim-fallet är det hittills bäst dokumenterade och studerade fallet. Frågan är om vi lärt något av det. Professor Bender ger fenomenet en *psykodynamisk tolkning* — det antas ha att göra med kontorsflickan Anne-Maries emotionella konflikt. Men varför har vi då inte hundra tusentals poltergeist-fall? Hennes emotionella konflikt och livssituation förefaller inte på något sätt ha avvikit från de

konflikter som var och varannan ung flicka i motsvarande situation och kulturkrets har att kämpa med. Tolkningen "differentierar" inte. Jag tror knappast att den är relevant.

Så har vi fallet Uri Geller, som vi i Sverige har fått bekanta oss med genom TV, radio och andra offentliga framträdanden, som han gjort. Jag engagerade mig rätt hårt mot honom, och det var av personliga och delvis taktiska skäl — men naturligtvis i högsta grad på grund av att jag inte trodde att matbesticken böjdes av några psykokinetiska krafter hos Geller.

Jag känner i detalj till de undersökningar som gjorts vid Stanford Research Institute i Kalifornien. Till skillnad från vad Geller vill låta påskina har det gjorts mycket få väl utförda studier av honom med god kontroll. Det är tveklaktigt om han någon enda gång under god kontroll har lyckats böja matbestick! Möjligen måste man fästa avseende vid en del andra fenomen som han presterat vid SRI, t. ex. av ESP-typ, men resultaten syns mig på sin höjd kunna betecknas som "suggestive". Det är f. ö. ungefär så långt som Stanford-forskarna själva vill gå. Jag vill också, utan att tala illa om Stanford-gruppen, framhålla att jag anser att rätta stället att undersöka Geller är Parapsykologiska Institutet i Durham, USA.

Du är säker på att Geller fuskade under sin turné i Sverige. Hur kan du vara det?

— "Diagnosen" baserar sig främst på följande:

- 1) Hans sätt att uppträda och tala "avledande" som en trollkarl.
- 2) Hans rädsla för relevant kontroll. Han ville gärna ha "vetenskapsmän" i en panel, men relevanta undersökningar "före" och "efter" av de föremål som han böjde, godkändes inte.
- 3) Slow motion-uppspelningar av hans "smekningar" av skeden i TV indikerar att ett materialbrott förelåg redan från början.
- 4) Hans påstående att han kunde böja journalisternas nycklar även på avstånd.
- 5) Hans dåliga föreställning på Malmö Stadsteater med ett par varianter av "ESP-försök" av så erbarmligt dålig klass att jag själv kan ange två eller tre metoder med vars hjälp jag och ett par medarbetare skulle kunna utföra samma saker praktiskt taget utan några förberedelser!

6) Hans allmänna lögnaktighet. Han skröt med sin beredvillighet att göra vetenskapen stora tjänster. När han tillfrågades om när och under vilka betingelser han ville bli inbjuden till Utrecht, tillgrip han lögnen att han var förhindrad att ställa upp på grund av ett kontrakt med Stanford Research Institute. (Skulle ett sådant kontrakt mot all förmodan ha förelegat, måste gånget vid SRI anklagas för en besynnerlig tendens till "inmutning av själar".)

7) I Malmö meddelade Geller att han varit inne i ett "flygande tefat", som till hans ära landat i Sinai-öknen! Händelsen förevigades genom filmning. Men loo! — ett andra under inträffade: när filmen skulle tas ur kameran, var den dematerialiserad!

Men kan det ändå inte tänkas att Geller fungerar som katalysator (genom suggestivt inflytande) på t. ex. TV-tittares egna, sovande psykokinetiska förmågor? Jag tänker på klockorna som startade. Det är väl inte alldeles omöjligt att det kan vara så, men jag tror att en stor majoritet av rapporterade fall enklast kan förklaras i anslutning till kända naturvetenskapliga lagar, skakning, uppvärmning etc. När vi sarna rapporterats gå baklänges, tror jag att lögnen respektive oförmågan att skilja på subjektiva och objektiva iakttagelser satt i högsätet. Människornas förmåga att lura sig själva och andra, om det finns starka behov därtill, får aldrig undömskattas!

I "Science News" ställdes frågan varför Geller reser runt och böjer skedar. Det framhölls att den frågan intresserade läsaren mer än hur han bär sig åt. Svaret är enkelt: ca 30.000 kronor per framträdande kunde få starkare själar än Gellers att ta för sig av livets goda!

Det är lätt att ange hur man meningsfullt skulle kunna undersöka Gellers påstådda psykokinetiska förmåga. På vilket avstånd kan han utöva inflytande på sina "måltavlor" (utan att vidröra dem)? Hur inverkar föremålets material, tjocklek, temperatur etc.? Man skulle kunna fastställa mätbara variabler, som kan vara informativa om naturen hos en eventuellt bakomliggande process.

Jag vill göra ett påpekande, som är något generaliserande och dessutom impopulärt. Under mina mångaåriga parapsykologiska studier har

det ofta slagit mig att så förhållandevis ofta "undergörarna" är taskspelare, delvis trollerikunniga personer (med ett visst förflutet i den branschen) psykopater och självcentrerade hysteriker. Det är knappast den typen av individer som man tror skulle vara så utrustade att de redan i jordelivet står med ena benet inne i den himmelska tillvaron!

Varför angrep jag Geller av "taktiska" skäl? Jo, jag ville göra klart för inte minst gruppen "opinionsbildare" att parapsykologin som vetenskap inte i första hand sysselsätter sig med show business och att inte vetenskaplig parapsykologi godtar vad som helst och på vilka villkor som helst. Dessutom anser jag att Geller-psykosen knappast förtjänade att uppmuntras, bl. a. ur mentalhygienisk synpunkt. En annan fråga som i och för sig är intressant är hur det kan komma sig att en rätt marknadsförd Uri Geller "slår" i den utsträckning han gjorde och så effektivt förefaller att kunna dekapitera i övrigt rätt omödesgilla personer.

Beträffande "reinkarnationsforskning" vill jag säga att man aldrig skall säga aldrig. På samma gång bör man konstatera att här är man verkligen ute på djupt vatten. Jag kan inte se hur en verklig bevisning av reinkarnation vore möjlig. Trots att frågan om "survival" (överlevnad) är den äldsta och mest centrala för den psykiska forskningen, har man på det hela taget inte lyckats komma mycket längre i dag än när man startade. Tvärtom kan man säga att den relativt hyggligt dokumenterade existensen av paranormala fenomen, som har utlösts eller demonstrerats av levande människor, har gjort det näst intill omöjligt att tänka sig att man skulle kunna hitta en metod med vars hjälp man kunde skilja fenomen, som är utlösta av levande människor, från fenomen som kan antas bero på aktivitet från icke-levande väsen. I bedömningen av "fall som tyder på reinkarnation" finns det ingen vidare enighet bland parapsykologiska forskare. Mrs. Louisa Rhine, som är en av världens mest erfarna forskare, när det gäller spontanfall, är påfallande försiktig när det gäller tolkningen av den typ av material som Ian Stevenson fäster rätt mycket avseende vid. Enligt Louisa Rhine befinner sig reinkarnationsforskningen på ett synnerligen förvetenskapligt stadium. Hos J. B. Rhine, världens

ryktbaraste parapsykolog, väcker inte denna typ av forskning någon entusiasm. Litet överlägset har jag hört honom beteckna sådan forskning som "pollution within our field" (nedsmutsning av parapsykologin). Man bör också lägga märke till att Stevenson själv uttrycker sig med rätt stor försiktighet. Jag kommer ihåg att J. Gaither Pratt (Stevenson är hans vän och chef) uttryckte sig ungefär så i sin recension av Stevensons bok "Twenty Cases Suggestive of Reincarnation" att överlevnadsfrågan inte torde finna sin lösning inom de närmaste århundradena men att Stevensons forskning gör att utsikterna att överlevnadsforskningen kommer att överleva avsevärt har förbättrats. Ungefär så ser jag väl själv på det.

Jag har själv jobbat med att tänka ut ett slags "teknologi" för hur man med klar logik skulle kunna konstruera ett "survivaltest" som kunde skilja "vanliga" paranormala förklaringsalternativ från "överlevnadsalternativet". Jag tror att själva metoden, åtminstone i teorin, är litet mer sofistikerad än vad som förut presenterats — olika slags chiffer, lästestet, röstspektroskopi etc. — men jag vill inte nu avslöja några detaljer om min metod.

Har du själv haft några upplevelser av egen parapsykologisk förmåga?

— Jag har haft rätt många upplevelser av "koincidenser" och åtminstone skenbara sanndrömmar men man kan inte med strikt vetenskapliga metoder avgöra om sådana koincidenser är mer än tillfälligheter.

Kan du beskriva några av dina bästa experiment?

— Jag har i mina experiment eftersträvat en hög grad av kontroll och sådana egenheter i försöksdesignen (uppläggningsen) att ett maximum av information om eventuellt uppträdande fenomen kan erhållas. För att uppnå detta har elektronik, märkta atomer (isotoper), datorer m. m. utnyttjats. Jag har i ett antal undersökningar intresserat mig för att närmare studera sambandet mellan förmedvetna processer, så som dessa antas kunna mätas i varseblivningen, och träff-karakteristika vid ESP-försök av flerväls-typ. (Därvid har använts det av professor Ulf Kragh utvecklade projektiva personlighetstestet, DMT, Defense Mechanism Test.) Resultaten har lett till formulandet av en hypotes, som är avsedd att förklara psi-missingfenomenet (att vissa per-

soner tenderar att gissa sämre än vad de borde enligt slumpslagarna eller att de selektivt tycks undvika vissa måltavlor).

Det av mina försök som väckt störst internationell uppmärksamhet gäller problemet att konstruera ett ESP-test där a) försökspersonen inte har en aning om att han deltar i ett psi-försök, b) där försökspersonen befinner sig i en verkliga livets-situation, varvid "svarsreaktionerna" har reella konsekvenser för honom och c) testet är så konstruerat att man kommer ifrån det stereotypa flerväls-förfarandet.

Jag skall kortfattat beskriva det experimentet. Försökspersonerna utgjordes av psykologistuderande som genomgått en kurs i intervju-metodik. ESP-försöket utfördes i samband med att de genomgick en skriftlig tentamen på en litteraturkurs och på föreläsningssanteckningarna. Huvuddelen av skrivningen var helt konventionell, en liten del av den utgjordes av åtta halvlånga frågor. Studenterna motiverades inför den delen av skrivningen genom en instruktion som sa att man här gjorde ett försök med en ny layout av en skrivning, som man hoppades skulle innebära att rättningarna kunde ske snabbare. Delskrivningen utgjordes av ett stort brunt påskuvert av A 4-storlek. På vardera sidan av kuvertet fanns en sida med frågor och utrymme för svar fastklistrad; på framsidan sida 1, med frågorna 1, 2, 3 och 4, och på baksidan sida 2 med frågorna 5, 6, 7 och 8. Inuti det förseglade påskuvertet fanns en pappskiva. På den sida av skivan som vette mot sida 1 fanns en fotokopia av frågesida 1, och på pappskivans baksida fanns en fotokopia av påskuvertets frågesida nr 2.

För fyra av de åtta frågorna skrevs korrekta svar i svarsrutorna på de fotokopior som fanns dolda inne i påskuvertet, osynliga för studenterna, som inte anade deras existens. Vilka fyra frågor som hade de dolda svaren i kuvertet varierade från student till student och bestämdes enligt en slumpmetod.

Det bör nämnas att pappskivan med dess "måltavlor" (dolda svar) noggrant hade slagits in i aluminiumfolie så att "optisk hudläsning" med fingrarnas hjälp inte kan vara ett godtagbart tolkningsalternativ.

I förväg utarbetades noggranna anvisningar för poängsättning av svaren på varje fråga. Dessutom såg man till att bedömningarna gjordes "blint" och med oberoende medbe-

dömare. De första undersökningarna gav lovande resultat. I tredje undersökningen ändrades uppläggningsen så att "måltavlorna" här utgjordes av felaktiga, vilseledande svar. Resultatet av försöket är minst sagt sensationellt: Försökspersonerna påverkades av de dolda svaren på sådant sätt att de i de två första undersökningarna noterade klart bättre resultat på de frågor där ett dolt svar fanns än på de frågor där sådant saknades. I undersökning nr 3, där vilseledande dolda svar användes, var förhållandet omvänt, vilket det borde vara enligt hypotesen.

Resultatet av dessa försök är klart suggestivt. Det tycks visa att vi omedvetet kanske kan utnyttja vår ESP-förmåga i vissa verkliga livets-situationer utan att vi vet om det.

Vad har du för förhoppningar för framtiden?

— Bl. a. att jag skall kunna fungera som en bra forskningsledare och en omdömesgill person som kan föra forskningen en liten bit framåt men samtidigt vara i stånd att både ge och ta kritik — vidare att jag skall kunna vara en smula kreativ ännu många år och kanske kunna bidra till att mina medarbetare kan konceptualisera grundläggande problem på nya och oprövade sätt. Jag är långt ifrån övertygad om att det psykologiserande sättet att närma sig problemen är det enda saliggörande eller överhuvud det rätta. Forskningsstrategin måste varieras. Naturligtvis tror jag innerst inne att den här forskningen är betydelsefull och kan komma att visa sig ha konsekvenser för vår världsbild.

Anm. Martin Johnson, 44, utnämndes i november förra året till professor i parapsykologi vid Utrechts universitet i Holland. (Han är också sedan 1958 redaktör för tidskriften Värld och vetande.)

UFO OCKULTISM ESP

Engelskspråkig litteratur.

700 titlar i lager varav 200 i pocket.

Rekvirera våra boklistor!

OBS! Ny lista USA — 1800 titlar.

EDISTA postorderbokhandel
Box 4003, 180 10 ENEBYBERG

Besök gärna vårt lager efter överens-kommelse per tfn 08/758 62 50.

Flygande tefat är inte nonsens

J. ALLEN HYNEK

Som de flesta vetenskapsmän trodde professor J. Allen Hynek till en början att allt tal om flygande tefat var dumheter, och han kunde bara skratta åt det. Men hans öde blev, som han beskriver det, likt "en oskyldig som stod bredvid och blev skjuten". Han ombads av amerikanska flygvapnet att bli vetenskaplig konsult i frågor rörande oidentifierade flygande föremål (UFOs) med huvuduppgift att avgöra om det kunde finnas en astronomisk förklaring till olika UFO-rapporter. Att valet föll på honom berodde på att han vid den tiden var chef för McMillinobservatoriet i Ohio och den närmaste astronom som fanns till hands.

I 20 år var han konsult och gjorde under den tiden en stor mängd egna undersökningar av UFO-fall — till dess flygvapnet 1969 lade ned "Project Blue Book" som en följd av Condon-rapporten. (Den vetenskapliga Condon-kommittén vid Coloradouniversitetet studerade i två års tid UFOs på uppdrag av flygvapnet och rekommenderade i sin slutrapport myndigheterna att inte mer ägna sig åt omfattande utredningar av UFO-fall.)

1972 kom Hynek ut med en bok, "The UFO Experience, A Scientific Inquiry" (Henry Regnery Co., Chicago) där han lägger fram sin syn på UFO-frågan. Boken anmälades i Sökaren nr 1, 1973 av Gösta Rehn, men här följer ytterligare informationer om dess innehåll.

I inledningen understryker Hynek att vårt vetande är som en droppe och vår okunnighet som ett hav. All vetenskaplig överlägsenhet är således helt omotiverad. I det spetsiga kapitel 1 skriver han om "vetenskapens skrätt": hur många gånger har inte vetenskapare skrattat ut det nya som de inte förstått — men som senare blivit bekräftat och införlivat med vårt vetande. Vetenskapens inställning till UFOs har varit just

denna: man har skrattande avfärdat problemet. UFOs finns inte, för de kan inte finnas, det har varit en allmän förvisning. Och vetenskapsmän har visat en emotionellt laddad, överdriven reaktion på varje nämnande av UFOs. Ibland har Hynek roat sig med, skriver han, att släppa en katt bland duvorna genom att likasom av en tillfällighet nämna UFOs bland vetenskapliga kolleger. Reaktionen har legat helt utanför den traditionella vetenskapliga attityden hos mogna forskare att noga väga och bedöma.

Hundratals trovärdiga UFO-vittnen har utfrågats av J. Allen Hynek. Alltid har han haft intrycket att de berättat om något mycket verkligt, inte drömartat. Hynek vänder sig mot påståendet att "folk ser vad de vill se". I stället försöker de anknyta sin oväntade upplevelse till något som de känner till. Ett UFO som sänker sig mot marken uppfattas först som ett flygplan som skall nödlanda, men sen upptäcker vittnet att det i verkligheten är något annat, något han inte kan förklara.

Vad för slags människor är det som rapporterar UFOs? Ja, de har mycket litet gemensamt, det är folk av alla slag ur alla samhällsklasser. Hynek har för sin bok valt ut en rad av de mest övertygande fallen som han personligen undersökt. I många av dessa rapporteras fullständigt otroliga händelser av synbarligen ärliga och trovärdiga människor. Dessa rapporter kan inte avvisas, skriver Hynek, såvida man inte antar att mer än 250 till synes vederhäftiga personer varit fullständiga idioter. (I samtliga fall som han beskriver — med några få undantag — finns mer än ett vittne.)

UFO-händelser är inte sällsynta. Det är Hyneks bedömning att för varje UFO-iakttagelse som rapporteras finns det minst 10 orapporterade. Många tvekar att tala om, att de sett UFO, eftersom de inte vill bli

förlöjlighade. (Det finns ett fall där en polisman rapporterade ett UFO och därefter utfrågades av en undersökare från flygvapnet, major Quintanilla, vilken tolkade det föremål som polismannen och några kolleger till honom jagat som planeten Venus. Denne man blev så förlöjlighad och nedvärderad i samband med detta att hela hans liv föll samman, hans äktenskap sprack och han förlorade sin polistjänst. I Blue Books statistik har fallet tagits upp som en observation av planeten Venus, utan att man hörde den astronomiske konsulten Hyneks uppfattning.)

Hynek vet efter personlig kontakt med flygpiloter att många av dem inte kan tänka sig att officiellt rapportera UFO-iakttagelser. "De vet bättre", kommenterar Hynek. Några av dem har helst velat glömma att de haft sådana upplevelser. Men några har gått med på att utfrågas av Hynek, sedan de fått försäkran om anonymitet.

Att se ett UFO är att se något nytt, och genomgående är att vittne-na har svårt att beskriva sin märkliga upplevelse. De söker efter ord och försöker på bästa sätt tala om, vad de sett, kanske genom att likna UFOt vid något känt föremål, såsom en utbåt, två tefat lagda mot varandra, en soppskål, ett ägg, en rugbyboll, en förhistorisk fågel, en svamp. Många ger offentlighet åt sin upplevelse i förhoppningen att få veta förklaringen till det de varit med om. De blir besvikna när undersökaren (om det varit Hynek) medger att han vet lika litet som de.

Ibland har UFOs observerats samtidigt visuellt och med radar. En del bra sådana fall finns, som är synnerligen förbryllande — och fler hade kunnat finnas, om Blue Book gjort riktiga undersökningar.

Det finns fotografier av UFOs, och Hynek skriver att några som han undersökt kan vara autentiska, eftersom han inte funnit något tecken

på trick. Men många förfalskningar finns. Ett foto är aldrig i sig självt övertygande: det måste finnas trovärdiga vittnen som med sina ögon sett det som fotograferats, negativen måste kunna studeras, liksom kameran. Ett fotografi är i allmänhet inte mer tillförlitligt än fotografen som tagit det.

En del människor har observerat UFOs på nära håll, på mindre än 150 meters avstånd, någon gång bara fem-sex meter från föremålet. Vid närobservationer kan det inte röra sig om missuppfattningar av något vanligt, utan man måste anta att vittnet endera har haft den upplevelse han beskrivit eller också varit berövad sitt förstånd. Men yrke, utbildning och personligt anseende ger ingen antydning om att det senare skulle vara fallet. "Har vi då ett fenomen, där åtskilliga personer lider av vanvett vid ett bestämt tillfälle men aldrig någonsin före eller efter?" frågar Hynek retoriskt.

Hur ser UFOs ut? Föremålen skinner, ibland mycket skarpt, ibland liksom självlysande. De är skivformade, klotformade eller ovala (som en rugbyboll) ofta med en kupol upptill, de kan också vara avlånga. Inte sällan rapporteras att farkosten eller dess ljuspunkter eller mittpartit roterar motsols. Farkosten svävar ofta, ljudlöst, och ibland ger den sig iväg ofattbart snabbt, men utan buller. Det är anmärkningsvärt hur litet de iakttagelser som gjorts av vederhäftiga vittnen skiljer sig från varandra, kommenterar Hynek. Färgen väcker ofta undran. "Jag har aldrig sett en sådan färg förut" är ett typiskt uttalande.

Vad gjorde nu amerikanska flygvapnet åt dessa uppseendeväckande rapporter? Jo, man arbetade strikt efter hypotesen att alltsammans hade "naturliga" orsaker. Hynek underkänner helt Blue Books UFO-undersökningar. De leddes av för saken inkompetenta personer. Värst av alla var kanske major Quintanilla, som var chef för Project Blue Book under många år. Hans metod var enkel: att bortse från allt som stred mot hans hypotes. Om det i ett fall fanns någonting som kunde tydas så att det var en ballong, ett flygplan etc., då ansågs fallet vara förklarat och avslutat. Rapporter omtolkades, man lyssnade inte till vittnen, man karakteriserade vittnen som "otillförlitliga", och man struntade i att göra ordentliga undersökningar. Typiskt, skriver Hynek, var att när han själv förklarat ett fall som feltolkning eller ansåg att vitt-

nesuppgifter var otillförlitliga, då gjordes en hel del ansträngningar för att fastställa dessa tolkningar, men om han bedömde det som en öppen fråga hur en händelse skulle förklaras, då lades fallet åt sidan med ointresse. Många fall, skriver Hynek ironiskt, identifierades av Blue Book — som "oidentifierade". Och därmed lät man saken vara.

UFO-fall är inte bara iakttagelser av något undflyende okänt. Ibland har UFOs lämnat spår efter sig, t.ex. märken på marken, ofta cirkelformade, bränd, svedd eller på annat sätt skadad växtlighet, eller tillfällig paralysering av vittne. Många vittnen har omtalat tillfällig förlamning av sina lemmar vid närobservation av UFO.

Bland de mest anmärkningsvärda typerna av UFO-fall är de där bilmotorer stannat, billyktoer slocknat och bilradio tystnat, medan UFO varit i närheten. Sedan UFOt avlägsnats sig, har allt fungerat normalt igen. Man kan, skriver Hynek, inte avfärda dessa fall, såvida man inte antar att flera som det synes solida vittnen varit patologiska lögnare.

Professor Hynek berättar också om händelser med UFO-varelser. Många seriösa ufologer skyr dessa fall, de vill inte gärna veta av historier om "små gröna män", men Hynek skriver att det kan hända att just humanoid-fallen visar sig ha nyckeln till hela problemet. Han upplyser att det finns stora likheter mellan vederhäftiga rapporter från hela världen om UFO-varelser, både i fråga om utseende och beteende. Varelserna rapporteras bl.a. samla prov på jord och berggrund och bära in detta i farkosten — på liknande sätt som våra astronauter har samlat prov från månen. Men Hynek håller den möjligheten öppen att det kan vara fråga om robotar och inte varelser av kött och blod.

Att studera UFOs är ännu inte vetenskapligt respektabelt, och man får lätt etiketten tokskalle, om man sysslar med det. Men Hynek meddelar att det finns ett tilltagande intresse för UFOs bland vetenskapsmän. De flesta av dessa forskare vill ännu förbli anonyma men skulle kunna åta sig UFO-forskning, om tillräckliga resurser gavs.

Amerikanska flygvapnets Project Blue Book förklarade bort UFO-fenomenet, liksom Condon-kommittén gjorde — båda kraftigt kritisera- de av Hynek, som påpekar att det i vetenskapens historia finns en mängd andra exempel på bortförklaringar i syfte att bevara status quo.

Redan tidigt upptäckte Hynek, skriver han, hur inkompetent flygvapnets UFO-undersökningar sköttes samt att UFO-data var provokativa fastän inga säkra slutsatser kunde dras. Men han var själv på den tiden blott en yngre vetenskapsman och obenägen att bli någon martyr för UFO-saken eller dumma sig genom att tvingas hänvisa till ofullständiga data, så han beslöt att avvakta och förbli neutral samt låta fenomenet bevisa eller motbevisa sig självt. Så småningom blev det dock helt klart för honom att det fanns många UFO-fall som inte kunde förklaras på vanligt sätt som kända företeelser. Han började då ge sin kritik tillkänna (och den kritiken ledde småningom till bildandet av Condon-kommittén).

Hynek skriver att Pentagons negativa attityd till UFO-rapporter till en del beror på den vetenskapliga världens attityd. 1953 hade en panel av framstående vetenskapsmän, den s.k. Robertson-panelen, under delar av fem dagar ytligt studerat UFO-frågan och uttalat sig helt negativt. UFOs utgjorde inget direkt hot mot Förenta staternas säkerhet, förklarade panelen — och det var dess fasta övertygelse att det inte existerade någon återstod av fall som tydde på något av främmande hand tillverkat, i stånd till fientliga handlingar och att det inte fanns något bevis på fenomen som krävde ändring av nuvarande vetenskapliga begrepp.

Harvard-astronomen professor Menzel har många gånger uttalat att alla rapporter om flygande tefat är nonsens och kan förklaras fullt naturligt, framför allt som **hägringar**. Många andra vetenskapsmän har trätt fram och avfärdat hela tefatsproblemet. Allt detta har påverkat Pentagons attityd, och uppgiften för flygvapnets UFO-undersökningsavdelning blev till sist väsentligen att ge alla tefatsrapporter en "naturlig" förklaring. Men ursprungligen fanns bland UFO-undersökarna inom flygvapnet en grupp som trodde på en utomjordisk förklaring (andra trodde att UFOs var ryska, åter andra att allt det där om tefat var bara dumheter).

En orsak till den vetenskapliga världens ointresse för UFOs har enligt Hynek varit att under många år omöjliga s.k. kontakthistorier (à la Adamski) satt sin prägel på hela saken. Flygande tefatskulturer med pseudoreligiös förkunnelse har för många varit det mest genuina uttrycket för UFO-fenomenet. Och så-

dant ville ingen vetenskapsman be- fatta sig med.

Men till slut igångsattes ändå ett vetenskapligt studium av UFOs, den s.k. Condon-kommittén. Om dess rapport, som utgavs i januari 1969, påpekar Hynek att allmänheten genom pressen endast fick kännedom om professor Condons egen missvisande inledning med dess uttalade åsikt att det saknades skäl att fortsätta omfattande UFO-undersökningar, eftersom det var osannolikt att något av vetenskapligt värde kunde utvinnas därur. Men i verkligheten ger rapporten, om man läser den i dess helhet, besked om att det existerar ett UFO-problem: till över en fjärdedel av de undersökta fallen hade kommittén inte kunnat finna en adekvat förklaring. Undersökarna kommer med många provokativa uttalanden, t.ex.: "Som slutsats kan sägas att fastän konventionell eller naturlig förklaring inte alls kan uteslutas, synes sannolikheten för en sådan låg i detta fall, och sannolikheten att åtminstone ett genuint UFO var inblandat, synes vara tämligen hög." En annan bedömning: "Detta måste betraktas som ett av de mest förbryllande radarfallen som finns be- lagda, och ingen slutsats är möjlig för närvarande." Ytterligare en bedömning: "Det framgår att dessa iakttagelser trotsar förklaring på konventionellt sätt."

Det är Hyneks uppfattning att Condon-kommittén formulerade UFO-problemet på fel sätt. Den såg som sin uppgift att undersöka fall av observationer som varit förbryllande för iakttagaren. I stället skulle den, efter en inledande granskning, ha sysselsatt sig endast med sådana fall där en iakttagelse **förblivit oförklarad** med konventionella medel. Dessa genuina UFOs skulle ha **studerats ingående**, inga andra.

Det var en brist att ingen i Condon-gruppen hade någon kännedom om UFO-problemet på förhand. Men Hynek skriver att han bland forskarna inte fann några fördomar — utom hos projektledaren fysikprofessor Condon. Denne gjorde redan från början offentliga uttalanden som visade hans förutfattade mening. Och Condon intresserade sig nästan uteslutande för dåliga fall, lätta att förklara, och för "stollar", som han skrattade åt, t.ex. kontaktpersoner, och det var sådant som han använde för att illustrera sin uppfattning av UFO-problemet. De verkligt förbryllande, allvarliga fallen undvek han att tala om.

Vilken är nu professor Hyneks slutsats? Frågan vad UFOs är söker han inte besvara (även om han ibland i beskrivning av fall använder beteckningen "farkost"). Men han hävdar med all möjlig bestämdhet att det existerar ett problem, det finns en vetenskaplig gåta att lösa. Ty UFOs kan inte genomgående förklaras som feltolkningar av meteorer, flygplan, ballonger, stjärnor

osv. eller som bluff av förvirrade eller publicitetshungriga personer. Det finns en rad fall som aldrig har getts en tillfredsställande förklaring.

Flygvapnets och Condon-kommitténs UFO-undersökningar betecknar Hynek som en komedi. Komedin bör nu vara avslutad, skriver han, så att den allvarliga forskningen kan börja!

SPIRITUALISTISK LITTERATUR

Begär vår nya boklista!

Senaste nyheter! (Priserna med moms.)

Brunton, Paul: Den hemliga vägen
hft kronor 39:—

Charpentier, Louis: Mysterierna i katedralen i Chartres, hft kronor 39:—

Jacobson, Nils-Olof: Meditationens
vägar hft kronor 31:—

Sallert, Ulla: Astrologi
hft kronor 39:—

Schmidt, K. O.: Vi lever inte bara en
gång hft kronor 39:—

BOKFÖRLAGET EXCELSIOR AB

Box 5314, 102 46 Stockholm 5

Litteratur om koncentration, meditation, teosofi, parapsykologi, yoga m. m.. Följande yoga-typer: hatha, bhakti, karma, jnana, raja, siddha, kundalini, tantra.

Rekvirera vår katalog!

YOGA CENTER

Kronetorpsgatan 68 B, 212 27 Malmö

(Annonser)

DEN FULLKOMLIGA KÄRLEKEN

Så säger Gud till den heliga Birgitta:
När du fullkomligt älskar mig skall allt det som världen tillhör bli dig bittert som gift.

Så säger Gud till den helige Franciskus:
Allt vad du tidigare älskat och ästundat måste du hata, om du vill göra min vilja.

Så säger Gud till den heliga Katarina av Siena:
Mottag, min dotter, allt ljuvt såsom bittert, och allt bittert såsom ljuvt.

Så säger Gud i "Kristi efterföljelse" av Kempis:
Du kan inte leva för mig och jämsides därmed finna lust i förgängliga ting. Vänd allt jordiskt till bitterhet.

Så säger Muhammed i Koranen 11: 18 och 53: 60:
De som eftersträva det jordiska livet och dess härlighet skola vi tillfullo löna för deras gärningar. Det är dessa som i det tillkommande livet inte ha något annat att vänta än elden. Gråt i stället för att skratta I styvnackade.

Så säger Kristus i Lukas evangelium 6: 25 och 14: 26:
Ve eder, som nu len. Ingen kan vara min lärjunge om han icke hatar sitt eget liv.

Så säger Buddha, världens störste religionsstiftare:
Det finns tankeobjekt uppfattade av hjärnan, angenäma, behagliga, tilltalande, ljuva, begärliga och lockande. Den som gläder sig åt, välkomnar och fäster sig vid dessa, säges vara gången till Maras håla, kommen under Maras välde och snärd i Maras snara. Han är bunden av Maras band och en som den Onde kan göra vad han vill med. (Detsamma sägs om vart och ett av de övriga fem sinnena.) Kindred Sayings del 4.

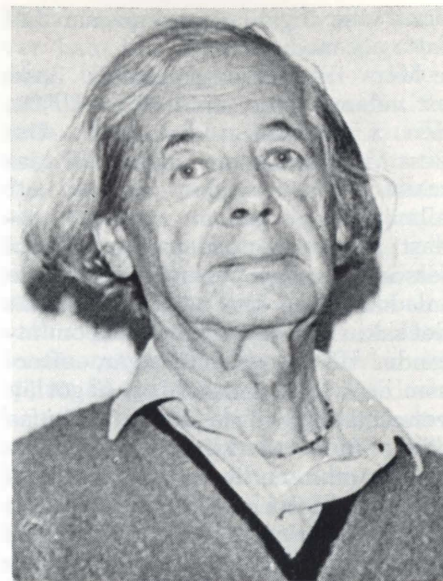
Per Glanell

Om BHAGAVAD-GITA

berättar Walther Eidlitz

i vår artikelserie

om "favoritboken"

WALTHER EIDLITZ

Bhagavad-Gita, det världsberömda diktverket om indisk yogafilosofi, omfattar endast 700 strofer. Det utgör en liten del av det väldiga indiska nationaleposet Mahabharat, som har ca 100.000 strofer och tillhör hinduernas heliga urkunder. Den första översättningen av Bhagavad-Gita till ett europeiskt språk (engelska) kom ut 1785. En av grundarna av den engelska maktställningen i Indien, realpolitikern Warren Hastings, skrev i sitt förord till denna översättning: "Dessa heliga skrifter kommer att leva, även när det brittiska herraväldet i Indien sedan länge har upphört och den makt och rikedom som det medförde, finns till som ett minne blott."

Den som krossade den engelska makten i Indien utan att använda våld, Mahatma Gandhi, skrev 140 år senare: "Jag finner en tröst i Bhagavad-Gita, som jag inte ens kan finna i Bergspredikan. När besvikelse stirrar mig i ansiktet och jag inte längre kan se en enda stråle ljus, då vänder jag mig till Bhagavad-Gita. Jag finner en vers här och en vers där, och snart börjar jag le för mig själv mitt i överväldigande sorger — och mitt liv har utifrån sett varit fullt av tragedier, och att dessa inte har efterlämnat outplånliga spår tackar jag undervisningen i Bhagavad-Gita för."

Varför har Bhagavad-Gita gett så många människor tröst i svåra bekymmer, varför är denna korta skrift så aktuell i varje tid, inte minst i vår egen?

Döden står som en mäktig bakgrund i Bhagavad-Gita. Världssituationen på den tid som skildras,

för tusentals år sedan, påminner om läget i världen i våra dagar, när människor oroar sig för att ett tredje världskrig, ett atomkrig, skall bryta ut mellan de två maktblocken och förinta allt liv. När handlingen i Bhagavad-Gita börjar, står två jättestora härar uppställda i slagordning mot varandra. De hundratusentals männen i båda härarna kommer från alla hörn av Indien, som ju inte är ett land utan en stor kontinent, vilken var hela världen för dess invånare. De flesta krigarna på båda sidorna anar att det blir ett totalt förintelsekrig, då allt som synts bestående, en helig världsordning som ännu har makt, kommer att falla i stycken. Mahabharata antyder att med denna slakt, som pågår i 18 dagar, börjar en tidsålder av tvedräkt och strid, **kaliyuga**. Det är den mörka, barbariska tidsålder i vilken vi ännu lever.

*

I den tidiga morgonen, strax innan kampen skall börja, ber fältherren Arjuna sin vän och körsven Krishna att köra ut stridsvagnen på fältet mellan härarna. Arjuna ser då längs fiendens stridslinje, och full av fasa märker han att några av hans bästa vänner och närmaste anförvanter, ja till och med hans ungdoms två vördade lärare, står på motståndarsidan. Det är hans fruktansvärda uppgift att bekämpa och döda dem. Han hade varit helt övertygad om att han företrädde det rätta i detta krig, men nu upptäcker han att gott och ont överallt är oupplösligt förblandade med varandra. Han begriper att vad han än gör, om han seg-

rar eller blir besegrad, om han dödar eller blir dödad, så måste han överträda gudomliga bud. Och han vet att något ofattbart ont med säkerhet blir följden.

Arjuna kastar sina vapen ifrån sig och utbrister: "Jag vill inte kämpa!" Då märker han sin körsvens, Krishnas, blick på sig. Han känner dennes insiktsfulla leende och fylls av oändligt förtroende för ungdomsvännen. Ännu en gång som så många gånger förr anar han vad han hade glömt: att Krishna inte är en människa utan Bhagavan, Urguden själv, som i människogestalt vandrar på jorden.

I sin nöd ber Arjuna den sällsamma vännen att i denna svåra stund visa honom vad som är rätt och vad som är orätt. "Jag är din lärjunge", säger han, "undervisa mig!"

Arjuna ställer alltså till Krishna samma fråga som man så ofta påträffar i Upanishaderna: "Vill du bli min guru? Vill du motta mig som din lärjunge? Jag tar min tillflykt till dig." — Utan denna bön ur människosjälens djup kan ingen verklig lärare, ingen guru, börja sin undervisning.

Som ett flammande spjut ur evighetens gränslösa rike skär Krishnas undervisning genom knuten av gott och ont i denna sinnesvärld: "Lär känna detta Oförgängliga, som genomtränger allt... Svärdet kan inte hugga det, elden kan inte bränna det, vattnet kan inte väta det, vinden kan aldrig uttorka det. Ofattbart för tanken är det... oföränderligt... evigt."

Bhagavad-Gita 2; 17, 23—24

Det betyder att inga mäktiga krafter i vårt universum av tid och rum och kausalitet kan förstöra det dolda, överallt närvarande Oförgängliga, som är grunden till allt. Ingen atombomb kan förstöra människans eviga kärna, atman, som är en del av detta gränslösa Oförgängliga. Om man har insett att man har sin väsensgrund i detta evighetsrike, då börjar det verkliga livet.

Sakta, steg för steg, lär Krishna sin lärjunge Arjuna hur man når det Oförgängliga på olika yogavägar. Människohöljet, både själ (psyke) och kropp, tillhör enligt indisk kunskap det förgängliga, är finare och grövre materia. Verklighetens yoga innebär att människans okända, dolda **evighetskärna, atman som inte föds och inte dör**, når förbindelse med evighetens fullhet — det är en förbindelse mellan den bortsprungna gnistan och den stora elden. Varaktig tröst finns för människan bara i kontakt med det Oförgängliga, med det som inte vissnar, inte förgås.

Krishna undervisar i Bhagavad-Gita om tre former av yoga: karma-yoga (handlingarnas och den trogna pliktuppfyllelsens yoga) jnana-yoga (kunskapens yoga) och bhakti-yoga (den tjänande, vetande kärlekens yoga).

Karma-yoga är en metod att förbinda allt man gör med Gud (i Hans delaskap som världens eviga grund, Paramatman) i det man överlåter alla gärningars resultat åt Honom. Jnana-yoga är en disciplin som genom kunskap förbinder evighetsgnistan, atman, med Gud i Hans gestaltlösa aspekt som gränslöst, rent medvetande (Brahman.) Bhakti-yoga är en metod att förbinda denna evighetsgnista med Gud i Hans fullhet, med Hans eviga gestalt som Bhagavan; det sker genom bhakti, insiktens och den tjänande kärlekens kraft. Bhakti är inte en mänsklig kraft utan Guds egen högsta kraft, med vilken Han upplever sin egen glädjes och kärleks oändlighet.

I Bhagavad-Gita (4, 1) talar Krishna om "denna oförgängliga yoga". Vägar till Gud är lika gamla som Gud själv, de finns från evighet till evighet, liksom solstrålarna är lika gamla som solen.

Om man under lång tid fördjupar sig i Bhagavad-Gita, upptäcker man att bhakti finns där liksom grundvatten, som överallt kommer i dagen.

I Bhagavad-Gita visar Herren Krishna att man vänder till Gud med kraften ur det Oförgängliga förmår att lösa alla världens problem. Men

förutsättningen är den inre hållning som visas i följande strof. Gud manar sin lärjunge:

"Vad du gör,
vad du äter,
vad du offerar,
vad du skänker bort,
vad du försakar,
gör det som en offergåva
åt Mig."

Bhagavad-Gita 9, 27

Så länge ett sådant levnadssätt är en tung börda, är det karma-yoga. Om det blir lätt och spontant, så som man andas, då är det bhakti.

Den gudomlige läraren förkunnar: "Genom bhakti lär han känna Mitt väsen,

lär han känna vad Jag är och vem Jag är."

Bhagavad-Gita 18, 54

Helt andra bud gäller för den omogna människan, för nybörjaren och för den som har mottagit kraften av rent medvetande och gudomlig kärlek. I början manar Krishna sin lärjunge att han skall göra sin plikt som krigare, skydda de svaga, de hjälplösa, barnen, kvinnor och gamla — även om han måste döda — men utan hat. Han tillfogar: "Atman dödar inte och kan inte dödas."

På slutet talar Krishna helt annorlunda. Han säger: "Kasta bort alla regler och lagar och ta din tillflykt enbart till Mig."

Bhagavad-Gita 18, 66

Sedan tillfogar den gudomlige läraren något som de flesta som har läst, förklarat eller översatt Bhagavad-Gita inte har brytt sig om:

"Du får inte säga det till någon, som inte kämpar mot sin jagiskhet, som inte är en gudsinvigd, en bhakta, som inte är villig att lyssna, lyda, tjäna, inte till någon som hädar mig."

Bhagavad-Gita 18, 67

Redan i början av sin undervisning betonar Krishna att även för en asket, som har försakat allt, behåller de inre begärens sin makt. Men när man har skådat det Absoluta, då sloknar alla lidelser och begär. Vid slutet av Shnetashvatara-Upanishaden (6, 20) säger en gudabenådad guru: "Aldrig skall det vara slut på människornas lidande... förrän de skådar Gud."

Mitt i all nöd och undergång på slagfältet slutar Bhagavad-Gita i extatisk glädje hos en människa som fick vara vittne till samtalet mellan Krishna och hans lärjunge Arjuna. Jublande utbrister detta vittne: "Jag påminner mig, jag påminner mig detta förvånansvärt underbara sam-

tal mellan Gud och Arjuna... Och jag påminner mig, jag påminner mig denna förvånansvärt underbara gudsgestalt (som är en gestalt av verkligt Vara, rent Medvetande och gudomlig glädje /sat-cit-ananda/ som är gestalt och ändå omfattar all oändlighet). Och jag gläder mig och gläder mig om och om igen."

Bhagavad-Gita 18, 76—77

En svensk diktare, Dan Andersson, har känt en levande fläkt av detta Oförgängliga. Kort före sin död skriver han: "Ty Gita är inte en bok. Den är den eviga visdomens läkande leende, ett ansikte klart vänt mot livets förfärlighet, men fyllt av en sådan frid, ett flöde av den eviga kärlekens ljus, som förtar fruktan, min största fiende."

*

I det indiska fångläger där jag under sista världskriget i många år fick förtrolig undervisning av min vän och lärare Sadananda,*) sade denne en gång:

"Den gudomliga hjälten Krishna i Bhagavad-Gita är bara en delaskap av Krishna. Den verkliga Krishna är ett djupt mysterium."

I en annan underbar text, som liksom Bhagavad-Gita tillhör de indiska heliga urkunderna, Bhagavata-Purana eller Bhagavatam, lägger Krishna bort sin mantel av allmakt och gudsmajestät och gör sitt innersta väsen synligt, sin skönhet, ljuvlighet och lekglädje. Bhagavatam är ett mäktigt verk som omfattar 12 böcker och 18.000 strofer. Tyvärr är det ännu relativt litet känt i västerlandet. De få översättningsförsök som gjorts innebär förvanskningar.

Där Bhagavad-Gitas undervisning slutar, där börjar Krishna sin undervisning i Bhagavata-Purana. Här utlärs "religionen för de verkligt varande, som har blivit fria från alla begär efter sinnesnjutning, fria från hat och vrede, girighet och avundsjuka, svartsjuka och förvirring". (Bhagavatam I, 1, 2)

Min lärare Sadananda sade: "Om man skulle utsätta mig på en öde ö och tillåta mig att ta en enda bok med mig, så skulle jag välja Bhagavata-Purana."

En strof däri låter: "När Krishna hade lämnat jorden och gått tillbaka till sitt eviga rike och tillsammans med Honom all helig ordning

och all kunskap om evigheten, har denna Purana-Sol gått upp för alla som irrar kring i blindhet."

*) Se Walther Eidlitz bok "Den glömda världen", utvidgad ny upplaga, Askild & Känekull, Stockholm, 1972.

Debutnumret, från hösten 1964, med Swami Narayanandas bild på första sidan, samt nummer från 1966, 1970 och 1972 med olika vinjetter.

SÖKAREN 10 ÅR

I slutet av september 1964 utkom denna tidskrifts första nummer. På 16 sidor i samma format som nu kunde man läsa om bl.a. bhakti-yoga, vänsterhandsträning, gudsbevis, Nostradamus, Fatima-undret och Lourdes. Det var inte alls någon imponerande start, och änglavakt hade numret tydligen inte: det tryckeri vi då anlidade lät oss aldrig se korrektur efter ombrytningen, utan meddelade plötsligt efter stor försering att numret var tryckt och klart! Flera tryckfel, bl.a. i redaktionsrutan, kom därför att misspyrda Sökaren nr 1.

I den första "ledaren" av SM fanns följande deklaration: "Sökaren är fristående från alla organisationer och livsåskådningar och gynnar en fri debatt men strider mot okunnighet och ensidighet. Den eftersträvar saklighet och hyfsad argumentering; illa grundade påståenden bör inte framföras." Dessa ord ger nu upphov till ett generat småleende hos SM, men visst uttryckte de då en vilja att göra en kvalitetstidskrift. Men i bedömningen av vad som är god kvalitet, när det gäller artiklar om parapsykologiska ting, UFOs, underverk, skilda religioner och filosofier osv. har SM nu inte alldeles samma uppfattning som 1964.

Redan i nr 2 medverkade för första gången Nils-Olof Jacobson. Det var med en redogörelse för några hypnosexperiment som han gjort. På samma sätt som John Björkhem hade han med hypnotiska suggestio-

ner försökt återföra en person till tidigare liv. Experimenten tycktes antyda att det inte rörde sig om återupplevande i minnet av en tidigare tillvaro. NOJ skrev: "Det synes mig sannolikt att fp (försökspersonen) på suggestionerna om att gå tillbaka till ett tidigare liv svarar med en fantasiprodukt så som hon under hypnosen bildar sig en föreställning om det tidigare livet. Och när fantasin inte räcker till, fyller hon i med minnen från sitt nuvarande liv. Allt för att behaga den nyfikne hypnotisören."

I nr 3 från starten (1, 1965) redovisades första gången gåvor till tidskriften, under rubriken "Ekonomska medarbetare". SM skrev att "summa kronor 1.155:50 är mottagen med stor och bestående tacksamhet".

De första åren var det nödvändigt att uppmåna läsekretsen stödja tidskriften ekonomiskt. Detta sker inte nu, men gåvor mottas fortfarande tacksamt. Sökarens ekonomi är inte sådan att det går att skryta med den. De kraftiga kostnadsökningarna är ett nedslående faktum. Vi har ju en penningvärdesförsämring på f.n. drygt 10 procent om året. Det gör att prenumerationspriset för helår bör höjas med fyra kronor varje år. Dessutom är det så att vi på grund av alltför försiktig prishöjning de senaste åren kommit att ligga för lågt i pris. Så 1975 kommer abonnemanget att kosta 40 kronor. Ingen får tro att prishöjningen motiveras

av något slags hemskt profitbegär. Det är ekonomiska realiteter som är orsaken.

I det mycket uppmärksammade TV-programmet med Uri Geller nämnde Ake Falck vänligt Sökaren. Det är en föga känd tidskrift, sa han. Ja, det är sant att den ännu är obekant för de allra flesta (även efter Geller-programmet!). Den har inte getts mycket publicitet i massmedia. Men de som har ett gott intresse för parapsykologi, UFOs, nya religioner, meditation, yoga m.m. har ofta stött på Sökarens namn i böcker och tidningar, några gånger också i etermedia och på föreläsningar och kurser.

Nyligen har vi fått fina omnämnanden i FLR-Aktuellt, som är medlemsblad för Föreningen Lärare i Religionskunskap. Redaktören, Bertil Persson, skriver bl.a. att "Sökaren börjar bli alltmer uppskattad inom skolvärlden, främst för att den behandlar områden som är svårtillgängliga".

Sökaren har på senare tid varit nämnd/refererad/citerad i bl.a. Svenska Dagbladet, Vecko-Journalen, FIB-Aktuellt, Femina, Hufvudstadsbladet (Helsingfors) Dagen (där den karakteriseras som kvasipsykologisk och kvasi-religiös) Göteborgs-Posten och Kvällsposten (som i slutet av förra året under rubriken Kulturaktuell skrev att Sökaren "alltmer framstår som den ledande livsåskådningstidskriften i

landet") samt i en rad oss mer närstående tidningar.

Vi nämns alltså då och då, här och där. Och det händer att folk ringer, ber om provexemplar och säger att de så ofta sett eller hört tidskriften nämnas att de blivit intresserade. Men naturligtvis har allt detta skett i skymundan, utanför den synliga kulturella debatten. Något offentligt ryggdunk av framstående kulturpersonlighet har vi inte observerat — men ingen utskällning heller.

Förutom de frivilliga omnämnandena i skilda media och vad som sägs från mun till mun, privat, har vi en viss betald annonsering. Vår reklam består bl.a. i utsändning av reklam- och svarskort tillsammans med tidskrifter och böcker från vänligt inställda förlag och postorderbokhandlare samt några annonser i tidskrifter med en "sökande" läsekrets.

Varför annonserar vi inte i de stora veckotidningarna? Det blir för dyrt. Varför säljs Sökaren inte i pressbyråkioskerna? Tidigare försökte vi, men det skyltades så dåligt med den att endast ett fåtal exemplar såldes.

Men Sökarens bana är i stigande. Vårt debutnummer 1964 var ett fristående försöksnummer, som såldes i ca 1.000 exemplar. Årgång 1 fick ungefär 800 prenumeranter. Sedan dess har upplagan stigit, först svagt, men under 70-talet från ca 1.300 sålda till ca 3.000 i år. Vi kan nämna att varje år är det omkring 20 procent av prenumeranterna som ej återkommer. Det är nog inte exceptionellt mycket. En del av läsarna har bara haft ett tillfälligt intresse, andra faller ju ifrån på grund av naturens normala ordning.

En snabb genombläddring av årgångarna 72, 73 och årets visar att vi under denna tid haft 75 medar-

NILS-OLOF JACOBSON
(Foto: Dolly Lindén)

tare. Den flitigaste har varit Nils-Olof Jacobson, läkare, forskare och författare, med över dussinet större artiklar och dessutom flera bokanmälningar. En naturlig följd av NOJ:s intresse för Sökaren är att han fr.o.m. i år ingår i redaktionen. NOJ är en "den nya tidsålderns" man, som sysslar med de nya perspektiv på världen och människan som mer och mer blir aktuella.

Birger Qvarnström är nummer två på flitighetslistan. Många artiklar har också evigt unge Alf Ahlberg skrivit. Att Sökaren har blivit så bra (om vi nu skall säga det själva) beror på alla de fina personer som ställt upp som författare och delgivit läsekretsen sina insikter i väsentliga ting. Vi vill uttrycka vår stora uppskattning av dem. En tidskrifts kvalitet beror i hög grad på om ett aktivt intresse finns hos de mest kunskapsrika och skrivkunniga personerna i läsekretsen. I Sökarens fall finns ett sådant intresse.

För att nu göra litet affär av de 10 åren har vi frågat några kulturpersoner med kännedom om denna tidskrift hur de ser på dess uppgift i svenskt kulturliv och hur den skulle kunna bli ännu bättre. Vi har också tryckt om några artiklar från tidigare årgångar.

Fil.mag. ROLAND ADLERBERTH

Jag är fortean, och försöker alltså efter bästa förmåga leva efter principen "Var skeptisk mot allt, också din egen skepsis". Försöker vara öppen för allt, i livsåskådningsfrågor lika väl som när det gäller varje ny byggnad i vetenskapen eller kulturen. Väger bestämt att tro allt jag läser och hör, vägrar bestämt att ansluta mig till någon av alla dessa olika riktningar i vår polariserade värld, politiska, religiösa, filosofiska, som är tryggt övertygade om att de sitter inne med hela sanningen. Men vägrar lika bestämt att direkt avfärda någonting alls, bara för att det inte stämmer med de sanningar jag har tvekat mig fram till hittills. Tror på tefat, tvekar om var de kommer ifrån, vägrar att tro på Orthon.

Vi är en hel del som söker oss fram på det viset, och för oss är svaret på Svens fråga om "Sökarens uppgift i svenskt kulturliv" mycket enkelt: tack för att den finns. Den är spännande, vital och mångrostickig, spänner över mycket utan att binda sig och bli predikosamling. Den ger allehanda föda för tanken i varje

nummer utan att därför vilja propagandera in våra andliga matvanor i någon bestämd riktning — den som inte tolererar några andra smaknyanser än sin egen tröttnar säkert snart på Sökaren. Som materialsamling för eget vidare tänkande fyller den höga krav, för den som redan tänkt färdigt måste den kännas direkt irriterande. "Låt hundra blommar blomma", sa Mao en gång (och upptäckte sedan att han inte gillade färgen på en del av dem som stack upp). Sökaren tycks mig leva efter den regeln — att vissa vätterosor och giftsvampar inte får breda ut sig i dess spalter är inte censur utan vanlig enkel renlighet, för demokratin behöver ju ändå inte vara självdödande.

Och vill du ha kritik också, Sven, så skulle det möjligen vara att jag gärna skulle se att en del enklare flugsvampar gallrades bort bland annonserna. Fast hellre en Sökaren med annonser om gammal horoskopmat än ingen Sökaren alls.

Grattis på tioårsdagen!

Fil.dr ALF AHLBERG

Sedan åtskilliga år tillbaka har jag med stort och stigande intresse tagit del av tidskriften Sökaren. Jag anser den ha en betydande uppgift att fylla i vårt kulturliv och skulle endast önska, att den nådde fram till en bredare läsekrets.

Till de "paranormala" företeelser tidskriften behandlar har man alltså ofta två olika inställningar. Somliga vägrar konsekvent att godta dem, eftersom de inte passar in i våra invanda föreställningssätt. Andra godtar dem okritiskt, emedan de eventuellt ger stöd åt deras önsketänkande. Vad jag kanske framför allt sätter värde på är, att Sökaren med sin på en gång öppna och kritiska hållning skiljer sig på ett fördelaktigt sätt från båda dessa läger. Den låter de mest skilda röster och meningar komma till tals utan att själv uppträda som någon "besserwischer" eller opartisk domare. Därmed ger den vidgade perspektiv och främjar den öppenhet och resonlighet, som i vår tid är så sällsynta dygder.

Vi lever i en situation, där de olika religionerna måste mötas och där vi måste frigöra oss från vår västerländska "landsortsmässighet". Om jag har något önskemål för tidskriftens framtid, skulle det kanske vara det, att den ännu mer än som hittills varit fallet ägnade sig åt en vänskaplig dialog mellan de olika religioner-

na, som bättre läte oss se, både vad som förenar och vad som skiljer dem.

Bokförläggare JACOB BOËTHIUS, Proprius förlag

Både av personliga skäl och som förläggare med inriktning på andliga frågor har jag upplevt Sökaren som en viktig och inspirerande tidning under de gångna tio åren. Den har belyst okända eller mindre kända rörelser, den har varit öppen för debatt och kritik — ibland, i mitt tycke, något osaklig, när det gällt kristendomen! — men den informativa sakligheten har övervägt.

Det är viktigt att någon står öppen för "underströmmarna" i tiden och vid sidan av de etablerade samfundet. Sökaren gör det — nu och framgent, får man hoppas.

Fil.dr ROLF EJVEGÅRD, ordförande i Sällskapet för parapsykologisk forskning

Sökaren är på sitt sätt enastående i den svenska tidningsvärlden. Jag är av den bestämda uppfattningen att det beror på redaktörens kvalifikationer, ambitioner och kynne. Med saklighet, öppenhet och nyfikenhet redigerar han varje nummer. Därför tycker jag tidningen funnit sin karaktär och bör fortsätta på samma vis. Finns något negativt att säga? Det skulle möjligen vara att diskussionen om kristendomen och några av dess dogmer fått breda ut sig för mycket. Först sedan nya argument eller sakskäl tillkommit bör det ämnet tas upp igen. Religion intresserar mig men däremot inte UFO. I stället kunde kanske ytterligare några filosofer behandlas.

BERNT EKLUNDH, kulturredaktör på G-P

Sökaren är ett udda blomster i den svenska tidskriftsfloran. I den diskuteras ämnen som, mig veterligt, ingen annan svensk periodisk publikation vågar sig på — saker som ligger på gränsen till det ovetbara och det oaccepterade.

Det finns ju en slags kyskhet inför metafysiska och mystiska frågor i svensk kulturdebatt, en generad ängslan att göra bort sig genom att dryfta spörsmål som inte kan statistiskt bevisas (Hägerströms och Hedenius andars tittar strängt ner på skribenterna och säger aja baja).

Sökaren tar utan betänkligheter upp dessa mindre "rumsrena" problem och ger oss kunskap som vi inte kan få på annat håll. Tycker man stundom att en artikel är väl

excentrisk, må det vara lämpligt att citera Ezra Pound: Om aldrig någon sa nåt obegripligt, skulle förståelsens gränser aldrig vidgas.

Författarinnan BIRGIT LANGE

Sökaren fyller tio år. Vilken är dess uppgift i svenskt kulturliv?

Tidskriften är öppen för människor som kommit att leva utanför de vanliga ramarna och därför har svårt att göra sig hörda. Personligen skulle jag vilja begagna tillfället att säga ett mycket varmt tack.

Alla någorlunda klarsynta personer förstår att jordens framtid beror på om bättre förståelse kan vinnas mellan Öst och Väst. Redaktören har djupt intresse för hinduism och buddhism, därmed för urgamla, grundläggande värderingar som präglat och ännu till stor del präglar Österns liv. Det tycks mig i hög grad höra till Sökarens förtjänster att Öst får komma så livligt till tals i tidskriften.

Eventuella önskemål för framtiden efterfrågas. Jag skulle nog önska ökad förståelse på några punkter.

1. Ökad förståelse för betydelsen av den minst sagt märkliga organisation som heter Kristi Kyrka. Det är min uppfattning att den har djupare rötter i Västerns liv än vad som idag märks på ytan. Jag tror helt enkelt att Kristi budskap om godhet och försoning håller på att trädas i dagen på ett nytt sätt.

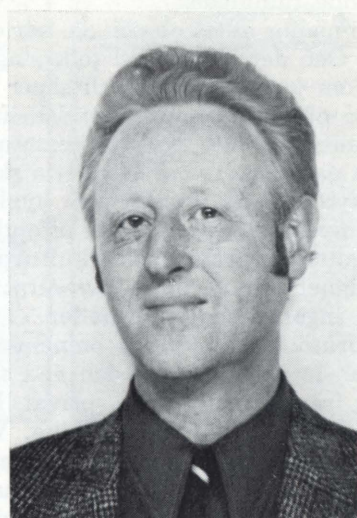
2. Ökad förståelse för att vår jord lever under ett överhängande hot om katastrof. Därmed skulle följa en mera nyanserad bedömning av åtskilliga fenomen i tiden.

Det är mycket begärt av en tioåring. Men Sökaren är inte vilken tioåring som helst.

TACK OCH LYCKA TILL!

BIRGER QVARNSTRÖM, kännare av parapsykologin

Tyvärr förhåller det sig utan tveivel så att Sverige ur parapsykologisk synpunkt är en ganska förstockad provins. För den akademiska vetenskapligheten är parapsykologin i stor utsträckning något som man helst inte vill låtsas om, och den utländska experimentverksamheten och diskussionen på området avfärdas vanligen med en min som skall markera höjden av intelligensaristokratisk distans och skepsis. Denna hållning imponerar kanske på okunnigt folk, men den står i fräppant motsats till det intresse som visas på många andra håll i världen och som

1964 på våren fick Sven Magnusson plötsligt i sitt huvud att han skulle starta en tidskrift med namnet Sökaren. Han var vid den tiden i synnerhet intresserad av flygande tefat, och publikationer som Tid och Rum, Galax och Saucer News gav kanske impulsen. Utan någon erfarenhet av tidningsmakeri eller annan journalistik satte han på fritiden igång att göra en tidskrift. Och det gick som det gick.

Vem är Sven Magnusson? Han måste bekänna att han inte har några meriter att skryta med. Medan en stor del av hans medarbetare (de som skriver i tidningen) är lärda personer med akademisk visdom under pannan, har hans egna försök att skaffa sig litet vett inom det etablerade skolväsendet blott resulterat i en medelmåttig realexamen. Bäst var han i svenska och engelska. Andra "meriter"? Inga. Jo, han var en gång klassbäst i DN:s nutidsorientering; fick som barn hedersomnämmande för teckningar i "Min hobby"; har tagit körkort...

Om Magnusson kan vidare sägas att han är ogift, vegetarian och råkostare. Are Waerland är nog den författare som betytt mest för honom.

Sven Magnusson har inga omedelbara planer på att sluta göra Sökaren.

Är Munesh den återfödde Bhajan Singh?

Av H. N. BANERJEE

Från SÖKAREN nr 7, 1966

I byn Chandgari i Indien badades en dag år 1955 den lille gossen Munesh av sin moder. I förtrytelse över att han uppförde sig illa smållade modern honom.

"Slå mig inte, mamma", sa barnet trumpet. "Då ger jag mig iväg till Itarni. Jag är Bhajan Singh, och jag hör hemma i den byn. Jag har hustru, tre bröder, moder och en dotter. Jag har ett hus, en trädgård, en brunn och en lantgård."

Bhagwati Devi blev ännu mera ond på sitt fyraåriga barn, efter dessa fantasier. Pojken fick stryk så att han tystnade — för den gången.

Men sedan han blivit äldre började han berätta för sina skolkamrater att han hade hustru och familj. Först skrattade de åt hans skämt, men snart började de hänfullt beskylld honom för lögn.

Så en dag, när Munesh låg till sängs i sin fasters hus, sedan han fått koppor, kom hans farfar, Thakur Netrapal Singh och hälsade på honom. Munesh grät då olyckligt: "Baba, mamma slår mig. Jag vill till min by."

"Vilken by?" frågade farfadern.

"Itarni", svarade barnet.

Denna gång var det ingen som tystade Munesh, och han fortsatte och angav alla de enskildheter som han talat om så många gånger förut. Thakur Netrapal Singh blev intresserad av pojken berättelse.

Snart skulle många människor bli intresserade, människor över hela världen. Ty det som barnets moder trodde var "fantasier" och byborna kallade lögn, påminde parapsykologerna vid universitetet i Rajasthan (1964) om "utomcerebralt minne" (minnen som inte är knutna till intryck i hjärnan).

För Thakur Netrapal Singh framstod det den gången endast som en ganska sällsam historia. Senare frågade han en man från Itarnitrakten om det fanns någon där med namnet Bhajan Singh. Mannen var inte säker, men han tyckte att namnet verkade bekant.

Samma kväll reste farfadern till Jamalpur. Itarni var beläget utefter färdvägen, så han tänkte att han

skulle göra ett litet uppehåll där och ställa några frågor.

Sedan han kommit till byn dröjde det inte länge innan han upptäckte att det hade funnits en man med namnet Bhajan Singh där, men denne hade dött i feber 1951 och efterlämnat hustru och en dotter.

Munesh hade fötts i Thakur Virendrapal Sings familj 1951.

Thakur Netrapal Singh bad omedelbart att få träffa någon medlem av Bhajan Singhs familj. Han föreställdes för en broder, Than Singh, och nämnde för denne att det fanns ett barn i hans familj i Chandgari som sade sig vara Bhajan Singh.

Familjen Bhajan Singh blev nyfiken. Några dagar senare beslöt en annan broder, Bhure Singh, och dennes sväger att bege sig till Chandgari och träffa Munesh. Thakur Netrapal Singh kallade pojken ut från skolan.

Så snart som Munesh såg de två männen började han gråta.

"Känner du igen dessa båda?" frågade farfadern.

Pojken var tyst.

"Säg vilka de är!" uppmanade farfadern.

Munesh närmade sig långsamt de två männen med tårar strömmande nedför sitt ansikte.

"Vem är din broder?" dundrade farfadern i det han höll på att förlora tålmodet.

Pojken pekade skyggt på Bhure Singh.

"Och hur många andra bröder har du, pojke?"

"Två", svarade Munesh.

"Thakur Netrapal Singh, be honom inte om mer!" avbröt brodern Bhure Singh. "Hans ansikte påminner om Bhajan Singhs. Hans betende är också lika."

När det var tid för de båda männen att återvända till Itarni, slöt sig Munesh intill sin "broder" och ville inte låta honom ge sig iväg. Slutligen, när Thakur Netrapal Singh lovade att ta honom med till Itarni om några dagar, lugnade sig pojken.

Nu hade ryktet om dessa händelser nått Ayodhya Devi, Bhajan Singhs änka, som bodde hos sin fa-

der i byn Bisara. Full av undran över om Bhajan Singh verkligen hade återföts i Munesh kropp, begav hon sig tillsammans med sin svägerska till Chandgari med hästskjuts. Båda kvinnorna var smala, långa, likadant klädda och bar slöjor så som en del indiska kvinnor brukar för att inte bli igenkända. När de anlände till Chandgari, samlades byborna snabbt och kallade på Munesh. "Känner du igen din moder?" frågade Munesh farfars bror.

Munesh grät igen, när han såg de två kvinnorna. Han svarade att hans moder inte var där, att de två kvinnorna var hans hustru och hennes svägerska. Han tog Ayodhya Devis hand och ledde henne in i huset.

I fruktan för något bedrägeri drog änkan pojken åt sidan. "Tala om för mig någon särskild händelse i vårt liv så att jag kan tro att du är min man", bad hon.

Utan tvekan svarade Munesh: "När jag kom tillbaka till Itarni sedan jag tagit min mellanskolexamen i Agra, upptäckte jag att du och min moder hade haft ett gräl. Jag slog dig med kärnspaden som gick sönder, och skadade din arm."

Han berättade också för den förvånade änkan om äktenskapliga intimiteter, som i Indien är strängt bevarade hemligheter mellan man och hustru. Då Ayodhya Devi fick höra om dessa saker som ingen annan kunde ha känt till, blev hon övertygad och bad att barnet skulle få följa med dem till Itarni.

Tidigt nästa morgon begav sig de två kvinnorna och Munesh på sexmilafärden över de smutsiga vägarna till Itarni. Några hundra meter utanför byn möttes de av en hop bybor. Munesh fick ögonen på en av dessa och utropade ivrigt: "Bhagwati Prasad!"

Bhajan Sings mest intima vän Bhagwati Prasad var förbluffad. Munesh frågade honom om han kom ihåg samtalen de haft under mango-trädet. Ja, det kom Bhagwati Prasad ihåg, och även han blev övertygad om att Munesh var den återfödde Bhajan Singh.

Men andra var mer skeptiska och

Forts på sid 22

uppmnade pojken att bevisa att han verkligen var Bhajan Singh genom att ange vägen till sitt hus. Det fanns två hus i Itarni som ägdes av Bhajan Singhs familj. Det ena, som ägdes av Bhure Singh hade en framträdande plats vid vägen; det andra var inte så iögonfallande. Men Munesh gick rätt fram till sitt eget hus, och när han såg Bhajan Singhs moder där, kastade han sig i hennes famn med tårar strömmande nedför kinderna.

Sedan gick Munesh runt i huset och på ägorna och talade om händelser och saker som han hade ett livligt minne av. Han förde alla de nyfikna människorna till attikan, vindsrummet, en ovanlighet på ett hus i Itarni, och talade ivrigt om för dem att detta hade varit hans rum, där hade han tillbringat bröllopsnatten med sin hustru, och där hade han, vid 21 års ålder, utandats sin sista suck.

På väg till det rum där Bhajan Singh hade förvarat sina böcker, frågade pojken hustrun: "Var finns den sari som jag tog hem åt dig från Agra?" Ayodhya Devi blev överraskad. Ingen annan hade känt till detta.

Pojken fann snart den låda där Bhajan Singh hade förvarat sina böcker, men när han öppnade den, återstod bara några få av böckerna. Munesh talade om för de bredvidstående hur många böcker han hade haft och klagade över förlusten av dem.

Innan han lämnat Itarni, trodde alla som bevittnat hans återkomst, på hans märkliga historia. Han hade känt igen alla sina ägodelar, sitt testamente, sin trädgård, sina två oxar och två bufflar. Ingen kunde tvivla på honom.

När Munesh skulle återvända till Chandgari och Ayodhya Devi begav sig tillbaka till Bisara, var pojken otröstlig. Fastän allt det som folk hade ignorerat under så många år, nu hade visats stämma överens med verkligheten, fastän man inte längre hånade honom, upptog nu många livliga minnen hans tankar. Han saknade Ayodhya Devi och han ville träffa sin dotter i Bisara.

Än en gång försökte han beveka sin farfar. Thakur Netrapal Singh var tveksam; han hade inte mycket pengar att betala resan med. Han lovade emellertid pojken att om denne kunde tala om för honom den rätta vägen till sin "svärfaders" hus, skulle han på något sätt ordna att resan blev av.

Pojkens ansikte lyste upp av iver: "Härför byn skall vi fara till Ali-

garh. Där skall vi ta bussen. Det finns en trädgård, en brunn och ett tempel i närheten av Bisara. Framför min svärfaders hus är vägen full av gyttja."

Pojkens beskrivning var riktig, och några dagar senare var han på väg till Bisara. Ingen visste att han skulle komma, så det var inte någon som mötte honom. Folket var upptaget med sitt arbete och ägnade ingen uppmärksamhet åt unge Munesh, som tveklöst visade vägen, som om han varit där förut. Han stannade framför ett hus och föreföll överraskad. Han frågade dem som satt i vardagsrummet, hur man byggt till ett rum, när där endast fanns en plattform på hans tid.

Folk började samla sig omkring Munesh, häpna över vad han sa. Hetram, svärfadern, kom ut och intygade omedelbart pojkens uppgifter.

Så förde Hetram pojken till en kvinna i mängden och frågade honom: "Vem är detta?"

"Det är min svärmor", svarade Munesh med ett glatt leende.

Precis som i Itarni igenkände Munesh släktingar och vänner. Den lyckligaste stunden kom när han fick se sin dotter som endast hade varit två år, när Bhajan Singh dog. De bådas tillgivenhet för varandra var rörande, och Munesh ville inte äta om hon inte var närvarande.

Munesh vände än en gång tillbaka till Chandgari, men han var nedstämd och tillbakadragen utom när någon av Bhajan Sings familj kom på besök. När Ayodhya Devi kom med sin dotter, brukade Munesh fjäska för dem och röra upp himmel och jord för deras skull. En gång gav hon pengar till Munesh farmor, varpå Munesh blev lika bekymrad som en äkta man. "Du kommer att bli ruinerad om du strör pengar omkring dig på det sättet!" sade han. Han ville även att änkan skulle sova i hans rum. När de gav sig iväg, började han åter sörja; hans minnen sköt tydligen åt sidan hans upplevelser i nutiden. Det verkade som om det enda som kunde tillfredsställa honom, var att leva tillsammans med Ayodhya Devi och barnet i Itarni, så som de hade levt innan Bhajan Singh dog.

Vid denna tid var Munesh 10 år gammal. Ryktet hade gått vitt och brett och nådde slutligen universitetet i Rajasthan, Jaipur, och avdelningen för parapsykologi. Då vi hade undersökt denna typ av fenomen tidigare, gav vi oss omedelbart iväg i en forskningsgrupp till byarna

PROFESSOR BANERJEE

Chandgari, Itarni och Bisara. Vi frågade oss, när vi började undersökningen:

- 1) Var bevisen "gjorda"?
- 2) Kunde fallet förklaras av att Munesh på normal väg haft tillgång till upplysningar?
- 3) Var det ett fall av utomcerebralt minne?

Ingen i undersökningsgruppen hade ju varit närvarande när de ursprungliga händelserna utspelade sig. Det första vi gjorde, var att försöka komma underfund med om det bara var ett stort bedrägeri. Vi kunde inte komma på något som tydde på det och heller inga motiv till något sådant. Munesh familj hade under lång tid ignorerat pojkens prat om sin tidigare existens. Ja, de hade gjort narr av honom och straffat honom. Det fanns ingen ekonomisk vinning med i spelet, och det hade nästan inte getts någon offentlighet alls åt fallet utom vad som framfördes som muntligaröyken. Det gick fyra år innan fallet först omtalades i en ortstidning.

Men kunde Munesh på normalt vis ha fått upplysningar om Bhajan Sings förhållanden? Vi fann att pojken inte på något sätt varken vid fyra års ålder eller senare hade kunnat få reda på enskildheter rörande Bhajan Singhs liv. Det förekom mycket liten om ens någon förbindelse mellan Chandgari och Itarni, ty avstånd på sex (svenska) mil är väldigt i Indien, där goda vägar är sällsynta. Munesh själv hade vid få tillfällen varit utanför sin egen lilla by och då alltid i sällskap med sina föräldrar. Dessutom hade ingen i

Forts på sid 27

Watsekafallet

Av SUSY SMITH

Från SÖKAREN nr 6, 1968

Professor Ducasse, som framträtt som vår opponent, visar sig, när allt kommer omkring, hålla med oss. Han har talat om för mig att det finns ett fall som han tror nästan absolut säkert visar fortlevnad — det märkliga Watsekafallet.

"Men", invände jag, "det passar inte in i en bok som handlar om utomkroppsliga upplevelser."

Vid närmare eftertanke kom dock han och jag fram till att detta fall kanske är det förnämsta av alla de utomkroppsliga erfarenheterna. Watsekafallet var trettonåriga Lurancy Vennum, vars medvetande försvann under tre månader, då hennes kropp syntes vara kontrollerad av en annan flickas ande. Om inte Lurancy var utanför sin kropp, vem har då varit det?

Detta är ett av de bäst kända och grundligast undersökta fallen inom hela den psykiska forskningen. Vid tiden för dessa händelser publicerades en rapport av dr. E. Winchester Stevens, och dessutom intervjuade dr. Richard Hodgson, Sällskapet för psykisk forskning, personligen medlemmarna av båda de berörda familjerna och dessas vänner cirka tolv år senare. Dr. Hodgson besökte förstas inte genast platsen, men händelserna hade varit så häpnadsväckande att de fortfarande var i friskt minne hos de berörda. Dr. Hodgson försökte vara objektiv, och han var nog med att inte dra några förhastade slutsatser, men efter undersökningen kände han sig tvingad säga som sin mening att det tycktes finnas stor sannolikhet för att de mycket omtvistade händelserna verkligen hade ägt rum så som berättats för honom.

Detta är historien:

I Watseka, Illinois, USA, år 1878, började Mary Lurancy Vennum få vad man trodde var slaganfall. Under dessa gick hon i trans och började tala som olika andra, vanligen ökända, personer. Slutligen tillkallades dr. Stevens, en läkare som även var spiritualist, vilken skulle undersöka hur det var fatt med flickan.

Han sa till henne, när hon befann sig i trans, att något starkt andeväsen skulle kontrollera henne och hålla de otrevliga inkräktarna borta. Lurancys nämnde då Mary Roff som namnet på en ande som var villig att hjälpa henne. Mary hade varit en flicka i trakten, vilken hade dött vid 18 års ålder, när Lurancy var omkring 15 månader gammal.

Följande dag bytte kroppen ägare. Lurancys medvetande försvann fullständigt under en tid som förmodligen var den längsta man känner till under vilken ett medvetande har av sagt sig sin kropp. I dess ställe kom Mary Roffs personlighet, minnen och tankeapparat. Detta barn, som hade trettonåriga Lurancy Vennums utseende, talade, betedde sig, tänkte och mindes under de följande tre månaderna så som artonåriga Mary Roff, vilken hade dött tolv år tidigare.

Eftersom flickan tydligen inte fann sig väl tillrätta hos familjen Vennum efter förändringen, fick hon tillåtelse att vistas hos Mary Roffs föräldrar. Där tycktes hon känna till allting och alla människor som Mary en gång hade varit bekant med. Hon kände igen familjens vänner och tilltalade dem med namn. Hon erinrade sig hundratals händelser som hade ägt rum under Marys liv.

För att välja ett exempel av de många som dr. Stevens har rapporterat: när flickan en kväll var ute på gården, föreslog herr Roff som ett prov att hans fru skulle leta fram en sammetsmössa som Mary hade haft det sista året hon levde. Han sa till henne att lägga fram den och inte säga något för att se om flickan skulle känna igen den. Fru Roff fann snart mössan och la fram den. När Lurancy-Mary kom in, utbrast hon med samma hon såg mössan: "Ah, där är mössan som jag hade, när håret var kortklippt." Så frågade hon: "Mamma, var är min låda med brev? Har du dem fortfarande?" Fru Roff grävde fram en låda som hade förvarats på vinden. När flickan under-

sökte den, sa hon: "Mamma, här är kragen som jag spetsade. Varför har du inte visat mig mina brev och saker förut?"

När dr. Hodgson besökte fru Minerva Alter, Marys syster, talade denna om många märkliga händelser för honom. Hon försäkrade honom att barnets egenheter och beteende under de tre månader som hon var under kontroll av Mary Roff, slående hade påmint om Mary Roff. Den verkliga Lurancy hade endast någon gång råkat fru Alter, men som Mary omfamnade hon henne tillgivet och kallade henne "Nervie". Detta var Marys smeknamn på sin syster, och denna hade inte blivit kallad så sedan Marys död.

Lurancy-Mary stannade en tid hos fru Alter, och nästan varje timme under dagen erinrade hon sig någon händelse ur Marys liv. En morgon sa hon: "Där borta vid vinbärsbuskarna var det som Allie smorde kycklingens öga." Detta hade hänt flera år innan Mary dog. Fru Alter kom mycket väl ihåg hur deras kusin Allie hade behandlat den sjuka kycklingens öga med olja. Allie var nu bosatt i Peoria, Illinois, och Lurancy hade aldrig varit bekant med henne.

En morgon frågade fru Alter flickan om hon kom ihåg en gammal hund som de hade haft. Lurancy svarade: "Ja, den dog därborta", och hon pekade rätt på det ställe där kелgrisen hade tagit sitt sista andetag.

Familjen Roff ansåg att de många små händelserna av detta slag var otvetydiga bevis för att Mary verkligen var hos dem i denna främmande kropp, hur underlig situation det än var.

När tiden för Marys besittning av kroppen var ute, förklarades det att Lurancy var helt botad och kunde återvända till sin egen kropp. Detta gjorde också Lurancy, och hon var frisk från den tiden. Familjerna Roff och Vennum hade blivit vänner — denna upplevelse av gemensamt ägande till dottern, hade, inte för-

vånande, fört dem nära varandra. Under några år, till dess Lurancy gifte sig och flyttade från föräldrahemmet, lämnade hon, var gång familjerna träffades, tillfälligt kroppen och Mary kontrollerade den då och pratade med sin far och mor.

Vår advocatus diaboli frågar oss vilket värde detta fall nu har. Han pekar på det faktum att den första redogörelsen skrevs av en spiritua- list, som trodde på vad han sa och därför inte kunde vara så objektiv han borde. Han anmärker på att dr. Hodgsons undersökning skedde tolv år efteråt, när hägkomsterna av vad som verkligen hade skett, måste ha fördunklats av tiden och färgats av det ständiga upprepandet och de kontrollerande samtalen med andra berörda. Han kan också framhålla att det är möjligt att Lurancy var en splitter- eller växelpersonlighet, så som vi under senare år blivit be- kanta med i boken "Evas tre ansik- ten" (Gebbers, 1957) av Thigpen och Cleckley, och i den prisbelönta fil- men.

Professor Ducasse säger emeller- tid att "vad som skiljer detta fall från mera vanliga fall av växelper- sonlighet naturligtvis är att den per- sonlighet som ersatte Lurancys, efter vad alla prov som kunde utföras har gett vid handen, inte lösgjort sig från hennes egen, utan var den per- sonlighet och alla minnen som hade tillhört en viss artonårig flicka som dött vid en tid då Lurancy inte var mer än fjorton månader gammal." Dr. Ducasse påpekar att Lurancy inte på något sätt, som kan förlikas med vad som rapporterats, hade på normalt vis kunnat skaffa sig den omfattande och detaljerade känne- domen av Marys liv, ty Vennums hade inte bött i Watseka under Lu- rancys första sju år, och de hade se- dan nätt och jämnt känt familjen Roff.

Professor Ducasse drar slutsatsen att "det enda man kan komma på för att undvika slutsatsen att Mary Roff-personligheten, som under fjor- ton veckor 'besatte' Lurancys orga- nism, verkligen var den avlidna an- de som den sade sig vara, är att ta sin tillflykt till den ortodoxa metod vars maxim lyder: 'När man inte kan förklara alla fakta i enlighet med accepterade principer, så för- klarar man de man kan och ignore- rar de övriga; eller också förnekar man dem, förvanskar dem eller upp- finner något som kan vara till hjälp'".

Forts på sid 27

Den heliga svepningen

Från SÖKAREN nr 4-5, 1967

I Turin, Italien förvaras en svep- ningsduk, som enligt en tradition som bevarats genom århundradena, skall vara den duk som Josef av Arimatea svepte Jesu döda kropp i. Duken är 4,36×1,10 och uppvisar märken efter avsöndringar från en människokropp, som legat svept i den. Märkena bildar tillsammans konturerna av en kropp, som torde ha varit cirka 1,80 lång.

Redan 1898 fotograferades duken, och på negativet kunde man bl. a. tydligt urskilja ett ansikte. Avsönd- ringarna från kroppen hade på du- ken bildat en "negativ bild" av den- samma, och denna hade framträtt som positiv i det fotografiska nega- tivitet!

Det finns nu åtskilligt som säger att det är fråga om äkta avtryck av en människa som legat i svepningen. Så t. ex. är på avtrycket de båda an- siktshalvorna olika — precis som hos en människa i verkligheten. Det är knappast tänkbart att en förfalskan- de konstnär skulle ha tagit hänsyn till skillnaden mellan ett ansiktets bå- da halvor. Försök som gjorts med konstnärer har dessutom visat att ingen kunde måla ett människoan- sikte som "negativ".

Men det är inte bara ansiktets drag som bevarats på duken. Hela kroppen framträder av en person som avrättats genom korsfästning. Där syns sårmärken efter spikarna i den upphängdes kropp och efter ett lanshugg i sidan. På skuldrorna och benen syns blodmärken efter gisselslag. Man kan även på ryggen urskilja de skavsår som uppstod, när den dödsdömden bar sitt kors. På På pannan finns också märken efter en törnekrona — vilket tyder på att det har varit Jesus som legat i svep- ningen, ty visserligen avrättades många på den tiden genom kors- fästning, men ingen annan än Jesus kan ha fått en krans av törnen på sitt huvud.

En doktor Barbet, kirurg, som un- dersökt svepningen, säger att blod- märkena från törnetaggarna är såda- na som de måste vara enligt de lagar efter vilka blod koagulerar. En för- falskare skulle ha behövt vara ki- rurg och ha en djup kännedom om lagarna för koagulering, och detta är knappast tänkbart. Doktor Barbet

hävdar att det måste vara fråga om äkta avtryck. För övrigt utgör ju bilden på duken ett negativ, och så- dana kunde man förr i tiden inte fö- reställa sig.

En annan anmärkningsvärd sak är att på svepduken befinner sig spåren efter spikarna vid handleder- na och inte i handflatorna. I den re- ligiösa konsten har alltid spikarna synts i Jesu handflator. Men försök med att i experimentsyfte korsfästa döda människor har visat att man inte kan spika upp en kropp genom att driva spikar genom handflatorna, eftersom händerna är för svaga och snart skulle gå sönder. Spikarna måste ha placerats vid handlederna!

På svepduken kan man endast se fyra fingrar på varje hand — inga tummar. Experiment på döda har visat att när man driver in en spik i handleden, böjer sig tummarna inåt. Skulle en förfalskare ha kun- nat tänka ut detta?

Det finns även andra omständig- heter som visar att det rör sig om äkta avtryck av en korsfäst. Bröst- korgens onormalt upphöjda läge, som är en följd av det sätt på vilket en korsfäst avlider: lungorna fylls med luft som de sedan inte förmår pumpa ut. Tillståndet kallas asfyxi; experiment som utförts av nazistis- ka förbrytare i Dachau har visat att en korsfäst dör därav.

Den döda kroppen synes inte ha legat mer än ett fyrtiotal timmar i svepduken. Jesus låg enligt bibeln i graven från fredag kväll till söndag morgon. Ingen förruttnelseprocess har förstört avtrycken.

Man kan också se att den döde haft svullnader i ansiktet. Enligt Matt. 26: 67 slog soldaterna Jesus i ansiktet, "den ene med knytnäven, den andre med flata handen".

Man sägs ha kunnat konstatera att turinlinnet verkligen är så gammalt som från Jesu tid.

Det finns således en mängd fakta som stöder tron att det rör sig om just den duk som Jesu kropp lades i, sedan den tagits ned från korset. Ja, det anses vara mera sannolikt att det är Jesu svepning än att det inte är det. — Det måste dock sägas att en del namnkunniga historiker lär anse att det är fråga om en me- deltida förfalskning.

Copyright: G. Enrie, Turin

Det fotografiska negativet av avtrycken på den heliga svepningen. Det kan vara den korsfäste Jesu av Nasaret ansikte som lämnat dessa spår. En rad vetenskapsmän som undersökt svepningen har inte kunnat finna några tecken på falsifikat.

NARAYANANANDA UNIVERSAL YOGA ASHRAMA

"Bakom all dualitet i denna värld finns Självvet. Bakom alla människor, djur, fåglar, fiskar, insekter, växter, atomer — finns Självvet. Alla aktiviteter i er och i hela universum strävar mot Självvet. Alla önskar Det, men de allra flesta väsen tror att de kan nå Det genom sinnena, de vet inte hur de skall nå Det.

Sadhana är strävan efter att känna er egen Sanna Natur. På grund

av sinnena tvivlar ni på Självvet. Ni har blivit svaga på grund av önskingar. Genom att söka tillfredsställa önskingarna blir ni ännu svagare. Sadhana samlar sinnets spridda krafter. Du uppgår i Samadhi och blir ett med Det. När du återvänder till din Sanna Natur, har döden ingen mening, livet ingen mening, du är vad du är."

Swami Narayananda

Många unga människor är i dag rädlösa, sökande, ur stånd att finna en mening med livet. De stöts bort av de ytliga nöjena och passar varken för studier eller arbete. Endast få förstår deras djupa själsliga konflikter, och samhället har inget att erbjuda dem. En del av dem dras till psykedeliska droger, genom vilka de får vissa upplevelser av mystisk art. Men på grund av drogernas vanebildande och kortvariga verkningar sjunker de allt djupare och djupare.

En del unga sökare har vänt sig till den indiske swamin Naraya-

nananda för råd och vägledning, och många har kunnat frigöra sig från drogernas grepp och återuppta en normal livsföring. Narayananda har förståelse för den enskilda människans problem, ger henne hjälp och följer personligen hennes utveckling.

Flera andliga centra i Danmark bär Swami Narayanandas namn. Dessa är fyllda av ungdomar som med en ökande glädje och karaktärsstyrka lever efter hans lära, samtidigt som de sköter sitt dagliga jobb och i gemenskap driver de centra där de bor.

Varje sommar kommer Swami Narayananda till Danmark och leder ett andligt träningsläger på Narayananda Universal Ashrama i Gylling. Där får de intresserade möjlighet att tillsammans med honom öva in en daglig sadhana. Genom regelbundna sådana övningar kan lärjungen "rena sitt sinne, vinna hälsa och styrka och uppnå sinnesfrid".

I Småland, mellan steniga marker och furuträd, ligger också en N. U. Yoga Ashrama. Omgivet av frisk natur utgör ett litet före detta torp en angenäm ram kring munkklostrets liv. De som bor där är alla danska lärjungar till Swami Narayananda. De är munkar som gett sig hän åt skogslivet. Jorden odlas upp, skogen sköts, och stället skall långsamt förvandlas till ett oberoende, självförsörjande center för Swami Narayanandas lära och en samlingspunkt för sökare i Sverige. Egna odlingar förser ashramen med rena grönsaker, skogen ger bränsle, jorden ger säd och foder till djuren, och brunnen ger vatten.

De dagliga uppgifterna på ashramen sköts i samarbete så att en man

står för matlagningen, en annan för jordbruket, en tredje för bokföringen osv. — och dessutom sköter de allesamman vanliga jobb i traktens skogsindustrier för att skaffa medel till ett nytt bostadshus, som är under byggnad. Moderna metoder och gamla traditioner blandas i skötseln av ashramen. Dessa utgör den yttre ramen kring ashramens egentliga liv, som är det andliga arbetet, den regelbundna, dagliga sadhana.

Munkarna eftersträvar en harmonisk balans mellan praktiskt arbete, meditation, studier och vila, och alla är ivrigt sysselsatta hela dagen. Varje morgon och kväll är det meditation, som är den viktigaste aktiviteten på ashramen.

— Gemensam meditation skapar en god stämning och stimulerar inbördes kärlek och förståelse, säger munkarna.

Dagliga studier av heliga skrifter och av Swami Narayanandas böcker hjälper till att hålla sinne och tankar positivt sysselsatta samt fördjupar förståelse och överblick. Varje weekend är det satsanka: munkarna samlas och dryftar filosofiska och psykologiska frågor, går igenom guruns böcker, sjunger, spelar och har gemensam meditation. Man lyssnar till textläsning eller inspirerande musik. På lediga stunder övar man hatha yoga och pranayama — det är kroppsliga yogaställningar och andningsövningar som renar nerver och sinne, håller kroppen stark och förebygger sjukdomar.

— För att man skall få full glädje av livet bör det vara en sund balans mellan arbete och vila, framhåller munkarna i Långaryd. Var och en bör ha kännedom om sin egen kapacitet — ty att överdriva det ena eller det andra är skadligt för det andliga växandet.

Munkarna anser att syftet med livet är att bli en frisk och lycklig människa, uppnå fullt herravälde över kropp och själ och lära känna sitt Innersta Väsen.

— Den som känner sin Sanna Natur är i stånd att göra oändligt mycket gott här i världen, och han hjälper med sitt exempel andra sökande på rätt väg. Vad mera kan man önska sig av livet än att uppnå absolut lycka, frid och visdom? Det är Narayananda Universal Yoga Ashramas huvuduppgift att hjälpa människor att beträda vägen till detta mål. Var och en kan uppnå detta tillstånd, och det har ingen betydelse om han bor på landet eller i staden, är gift eller munk, men

Munkarna sjunger och spelar och har gemensam meditation.

Swami Narayananda mottas på Kastrups flygplats av danska lärjungar.

det fordras att man uppriktigt önskar att nå målet, kan få den rätta vägledningen och vill arbeta hårt med sig själv.

Narayananda säger: "Sanningen är alla människors gemensamma egendom. Var och en som uppriktigt strävar efter att nå den, får den. En människa väljer sin väg i överensstämmelse med sin utvecklingsnivå, sin smak och sitt temperament. Sanningen kan liknas vid centrum i en cirkel och de otaliga radierna vid människornas skilda vägar och andliga riktningar."

Rameshananda, dansk, i Långaryd berättar om Swami Narayananda att han som ung munk blev invigd av Swami Shivananda på Ramakrishnamissionens ashrama i Kalkutta, Indien. Efter några år sändes han av Shivananda till Himalaya för att genom sadhana (andliga övningar) uppnå samadhi. Genom övermänskliga ansträngningar och djup meditation nådde han det upplysta tillståndet nirvikalpa samadhi (nirvana). Där smälter organismens nervenergi, kroppsmedvetandet, viljestyrkan och intellektet

samman med medvetandet, och det mänskliga medvetandet smälter samman med det universella medvetandet.

I många år levde sedan Swami Narayananda ett stillsamt liv som asket, tillbakadragen från världen. De som kommit till honom har han hjälpt, och en ökande karaktärsstyrka och frid hos de människorna vittnar om den omsorg och kärlek varmed han vägleder dem. Långsamt har hans namn blivit känt; i tjugio års tid har danska lärjungar översatt och utgett hans böcker i Danmark och därigenom har den unga generationen fått kännedom om hans lära.

Nu är Swami Narayananda 72 år gammal, vital och vänlig. Han är ett levande exempel på det urgamla receptet: lev ett rent, enkelt och heligt liv och uppnå hög ålder, frid och visdom. — Så förtäljer oss hans lärjunge, Rameshananda.

För närmare upplysningar: N. U. Yoga Ashrama, 310 81 Långaryd.

SÖKAREN 10 ÅR

Forts

Skådespelaren m.m. PER RAGNAR

Jag tycker mycket om Sökaren. Tidningen presenterar tankematerial som dagstidningarnas kultursidor negligerar i alltför hög grad med tanke på läsarintresset. Tidningens öppenhet i livsåskådningsfrågor och redaktörens bitvis tjurskalliga sanningskrav ger eftertanke som ingen annan, mer sekteristisk tidskrift bjuder. En modernare redigering fördubblar på ett år läsarskaran.

Bokförläggare SUNE STIGSJÖÖ, Författarförlaget och Zindermans förlag.

Vår värld 1974 är dessvärre specialisternas. De är kloka, men bara inom sina egna gränser!

En specialist blir specialist på medeltidsengelska, biotyper, ikoner, gammalegyptiska, modern arbetarrörelse, landhöjningar i Skandinavien 1704—1799, röda hunds utbredning i Nordfinland i början av 1880-talet, bruttonationalinkomsten i Sverige före 1918, användningen av verb i Shakespeares sonetter i förhållande till East-Ends språkbruk kring år 1600, arealkompensation vid täckdikning, kristallföreningar vid behandling av salter i laserbestrålning, svenska kyrkans befordringsgång före Tegnér, spermatologisk röntgenanalys av tvillingfödsel vid svinuppfödning, Guds rike i de apokryfiska skrifterna, Picassos senare

blå period, frälsningsföreställningar i Persien före år 300, digerdöden och bypopulationer...

Ja, på allt detta blir man specialist, oftast parallellt med ett omedvetet iakttagande av karriärklättrandets villkor, mänskligt nog; bara människor kan bli specialister på det här klotet. Det är nog synd!

Om allt det där kan du aldrig få läsa något i Sökaren! Däremot finns det goda chanser att du får läsa om barnsligheter som dödsångest, livets mening, liv på andra planeter, liv efter döden, kort sagt hela det dravel som den specialiserade intelligention aldrig vill vidkännas, utom mellan skål och vägg.

Det är inte opportunt att fråga sig i offentlighetens ljus vad hela den här cirkusen går ut på! Ändå är den frågan den enda riktigt viktiga. Väl? Om vi är intellektuellt ärliga?

Sökaren vågar fråga. Svaren — de många rösterna — må var och en ta för vad de är. Men det är hyckleri att inte erkänna att vi alla berörs av den säkra epilogen. Vi bara låtsas vara beredda på den, du och jag och specialisterna! T.o.m. på våra älskades vägnar!

Inför den slutliga ensamheten är ingen av oss specialist — vi har då bara ett par frågor kvar.

Skulle vi inte kunna tala tillsammans om dem medan vi lever?

Det tycker jag Sökaren gör!

VARIA

GOLDWATER I NICAP

Den amerikanske senatoren Barry Goldwater gör ingen hemlighet av sitt intresse för UFOs (flygande tefat). Nu har han också accepterat en invitation att ingå i styrelsen för NICAP, det seriösa, privata forskningssällskapet som studerar UFO-fenomenet. "Det skall bli mig ett nöje att sitta i NICAPs styrelse", svarar Goldwater på inbjudan. "Jag känner mig hedrad av att Ni har bett mig." — "Det är vi som är hedrade", svarar NICAP och uttrycker sin uppskattning av att den 65-årige senatoren modigt gett offentlighet åt sin mening om UFO-problemet.

(Källa: UFO Investigator.)

EN BOK OM URI

När detta skrivs har Andrija Puharichs bok "Uri" ännu inte kommit på svenska — men när det läses, i slutet av september, ligger kanhända den svenska utgåvan på bokhandelsdiskarna. Vi kommer småningom att anmäla boken i vanlig ordning, men nu några anteckningar efter genomläsning av den engelska upplagan.

Att någorlunda tillfredsställande redogöra för innehållet i Puharichs arbete är svårt. Boken handlar om Uri Geller förstås, men om mycket mer än de parapsykologiska bedrifter som vi sett honom utföra i TV och hört och läst om — och om långt mer svårtrodda saker än det. Puharichs Uri-bok handlar lika mycket om honom själv: han är den mänskliga medelpunkten för händelserna, tillsammans med Uri Geller — och "händelserna", det är att överlägsna varelser från andra dimensioner av rum och tid etablerar kontakt med dem. Dessa meddelar sig främst via bandspelare, som då och då sätter igång och pratar fram budskap från datorer, programmerade av levande varelser någon gång i en avlägsen framtid! Det är intelligenserna bakom robotarna, hemmahörande på planeten Hoova, sexton tusen gånger större än jorden, som ger Geller hans paranormala krafter.

Inom några få år — räknat från 1972 — kommer datorerna att landa på jorden i sina flygande tefat för att förnya sitt energiförråd — men osynliga, av hänsyn till människorna. Uri Gellers uppvisande av paranormala krafter tjänar till att

förbereda människorna på datorernas ankomst — men nödvändigheten i detta blir helt obegriplig, eftersom besöket på vår planet ändå inte kommer att vara synligt.

Budskapen från rymdintelligenserna saknar intellektuell och etisk dimension, de är motsägelsefulla, ändrar sig. Geller säger själv vid flera tillfällen i boken att han fruktar att det är en kultur av clowner som de kommit i beröring med, varrelser som bara gäckar dem.

Men Andrija Puharich, amerikansk läkare, neurolog, parapsykologisk forskare och författare, uppfinnare med många patent, tror uppenbarligen på budskapen, som kommer genom självstartande bandspelare. Han upplever en dialog mellan mänskligheten, representerad av honom själv och Uri Geller, och själslösa datamaskiner, programmerade i en tid som ännu inte inträffat enligt våra begrepp! Men några bevis har han inte. Kassetterna med datorernas röster har alltid upplösts i intet, sedan de tjänstgjort!

En bestämd liten detalj i boken kan vara av intresse att stanna inför. I kapitlet "Seven Pillars of Fire" nämns en dr Laughead, och rösten bekräftar att det var "us" (vi) som hade kontaktat honom (1956). Man erinrar sig att den amerikanske läkaren Laughead och en grupp människor trodde sig få budskap från rymdintelligenser genom automatisk skrift om att världsundergången var nära (1954) men att de själva skulle bli räddade av flygande tefat, om de samlades på ett bestämt ställe. (Sökaren nr 6, 1965.) Med de troende blandade sig några vetenskapsmän, som låtsades tillhöra gruppen men iakttog dessa människor och sedan skrev en bok om händelserna. Någon världsundergång blev det inte. Dr Laughead och hans grupp väntade förgäves på rymdskeppen som skulle hämta dem. Men det är intressant att se att i ett av de budskap som Puharich mottagit per bandspelare bejakas att "de" tidigare tagit kontakt med just denne Laughead — fast 1956, två år efter det att profetian inte slog in.

Vad är det som har hänt kring Andrija Puharich och Uri Geller? Historien som berättas är ju helt otrolig. Det enklaste sättet att lösa

problemet är förstås att säga att det som relateras är helt påhittat. Allt är lögn och dikt, och Puharich och Geller är två storskojare som skratrar åt de godtrogna människor som tror på dem. Men den lösningen är uppenbarligen för enkel. Uri Geller har tvivelsutan paranormala krafter. Någon sanning finns det alltså i boken. En vettig fråga är om de båda männen råkat ut för starka paranormala fenomen, delvis av Jürge-son/Raudive-typ, fast starkare, och kritiklöst accepterat att de haft kontakt med andra dimensioner, medan alltsammans är paranormala fysiska effekter med sin rot i det mänskliga psyket.

Vi föredrar att tro att "budskapen" till Puharich och Geller inte har någon mening för oss människor, att alltsammans är illusioner — liksom de budskap som dr Laughead mottog 1954. Det känns åtminstone tryggast så.

EN BRA HJÄLPREDA FÖR PERSONLIG UPPLADDNING

Många människor ger sig ofta inte tid att lära känna sig själv. Om beteende och reaktioner. Hur man behärskar olika situationer. Och när vi ger oss tid med oss själva har vi inte alltid för vana att dra den bästa nyttan av lärdomarna.

I ett litet häfte

"HITTA DIG OCH LADDA UPP DIG SJÄLV"

har Inga-Maj Lindkvist, skolkurator och 5-barns mor i Vällingby, genom ett personligt hållet textmaterial, tips och goda råd försökt ge vägledning för en personlig uppladdning. Allt skrivet i ett positivt perspektiv. Det är på samma gång ett läsvärt häfte och en arbetsbok i bekvämt format. Anpassas för fickan eller handväskan. Med plats för egna anteckningar. Passar alla åldrar. Mycket lämplig som gåva. Beställ den redan idag under adress:

Fru Inga-Maj Lindkvist, Linjemästarvägen 21, 162 24 Vällingby.

Härmed beställs ..... ex. á 9:50 inkl. moms + porto

Att sändas mot:

- ☐ postförskott
- ☐ inb på postgiro 78 76 97-2
- ☐ per post med inbetalningskort

Namn .....

Adress .....

Postadress .....

Tel .....

Fasta — en väg till hälsa

Man kan resonera så:

Människan är en del av naturen, ingår i natur-sammanhang. Hennes organism är följaktligen anpassad till den livsmiljö som den orörda naturen utgör. Ämnesomsättningen är utformad med hänsyn till att hennes föda skall vara de välsmakande vegetabilier som finns i hennes omgivning. Sådan föda kan kroppen på ett naturligt sätt ta emot och omvandla till de ämnen den behöver.

Men människan har inte insett sin plats i naturens sammanhang. Hon bryter ständigt mot självklara livsföringsregler, lever fel, äter fel.

Två bra tumregler för rätt kost är att den skall vara 1. vegetabilisk och 2. obehandlad, rå. Vissa smärre avvikelser från de reglerna kan förekomma utan olägenhet, ibland med fördel: mjölk och mjölkprodukter kan vara lämplig föda, om de används med måtta; man kan också äta kokta vegetabilier, om dock huvudvikten i födan ligger på råkost.

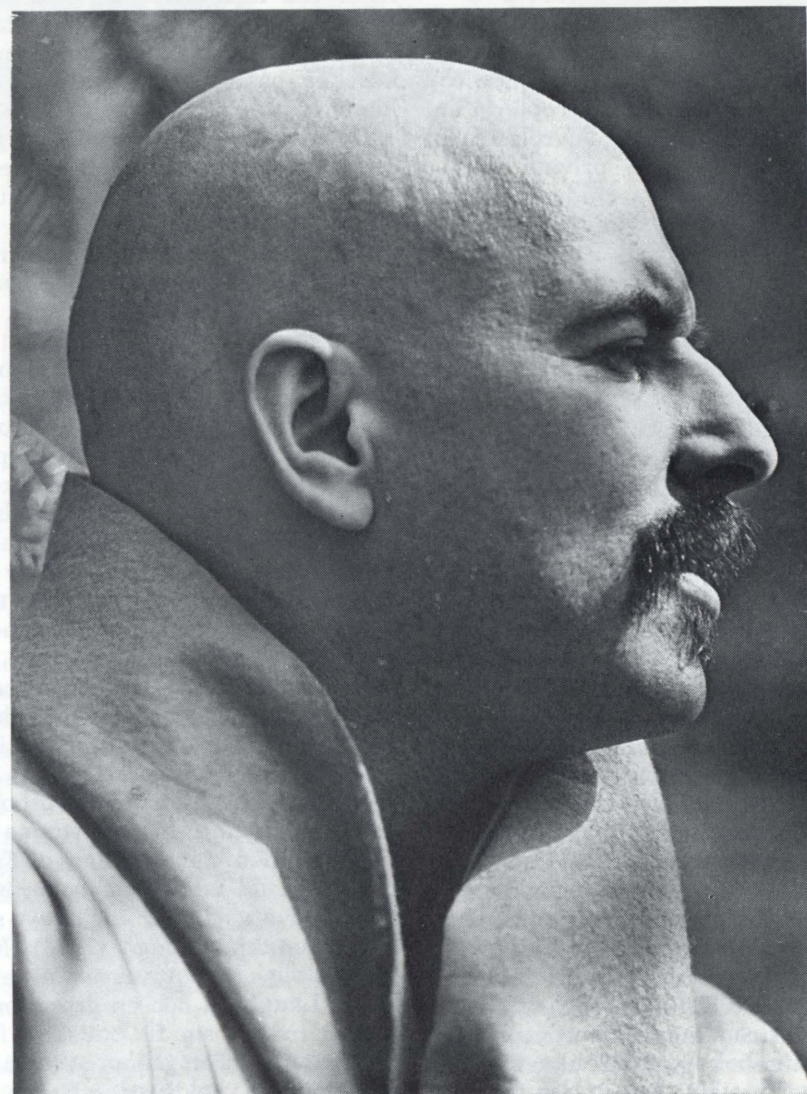
Dessa regler för människans föda följs sällan nuförtiden. Det äts massor med kött, som innehåller gifter från djurkroppen, annan kokt, behandlad och syntetisk föda och sällan råkost. I maten finns även gifter i form av besprutningsmedel, färgämnen osv. Och folk röker, dricker sprit och inandas en luft som är belad med rök och bilavgaser.

Man inför alltså i organismen ämnen som är främmande för den och som den inte kan ta hand om på ett naturligt sätt. Dessa brott mot naturens ordning, mot förutsättningarna för människans existens, sker inte utan konsekvenser. Det bildas avfall, vilket delvis samlas i kroppen. Vi går alltså och bär på en mängd främmande och skadliga ämnen, som borde ut ur vår kropp. Men det är inte lätt att bli av med dem. En metod är fasta.

Sökaren har talat med tre personer, vegetarianer, som är entusiastiska för fasta som en väg till hälsa. (Men observera vad dr Jern Hamberg säger att en förstagångsfasta som varar längre än tre dagar bör utföras under kontakt med läkare.)

BERT YOGA JONSON

Mellan påsk och pingst i år satte Yoga-Bert personligt rekord i fasta.

Yoga-Jonson

Det blev 50 dagar utan fast föda, med 12 kilos viktförlust, innan han åt en vegetarisk biff, en potatis och litet ris på restaurang Annorlunda i Göteborg.

Bert Jonson, varför fastar du?

— Jo, människans fysiska kropp är ett instrument, som måste behandlas varsamt, om några kosmiska akord skall klinga ur den. Jorden, vattnet och luften är mycket förenade på vår tilltufsade planet. Därav följer att vi förgiftas av den mat vi äter: under ett år får människan i vår del av världen i sig två kilo kemikalier via luft, vatten och den mer eller mindre förkonstlade mat som hon äter. Denna kemikalie-

kvantitet, som skall utrensas genom organismen, motsvarar två burkar målarfärg — räcker för målning till både köket och tamburen!

Fastan innebär en kraftig utrensning av gifter från kroppen, och utrensningen blir naturligtvis bättre ju längre fastan varar.

Men att fasta i 50 dagar, är det inte att överdriva?

— Längden av fastan är ett personligt avgörande, men för en frisk människa, som dessutom är van att fasta, är 50 dagar ingen direkt överdrift. Men, uppriktigt sagt, en 50-dagarsfasta är nog i mesta laget även för mig; 30 dagar är lagom.

Dricker du bara vatten under en

fasta?

— Nej, jag dricker dagligen stora mängder råsafter och säkerställer därmed kroppens vitamin- och mineralbehov.

Är det svårt att fasta?

— Om man är psykologiskt förberedd genom teori och tidigare fastor, går det friktionsfritt. Jag kombinerar fasta med *yogaträning och meditation*. Yogan stärker organismen och hjälper till med utrensningen; dess andningsövningar tillför celler och organ livgivande *prana*. Och meditationen frilägger intuitionens idévärldar, nu när ingen mat binder energin.

Prana, som du nämnde, vad är det?

— Prana är en sanskritterm för vital energi, en allt genomträngande universell substans, som utgår från solen. Genom yogaträning och speciellt yogaandning, *pranayama*, ackumuleras denna energi i människans eterkropp, som verkar ut i den fysiska kroppen.

Din yoga består bl. a. av att du står på huvudet varje dag. Vad är det bra för? Bör man inte ha fötterna på marken?

— Vid huvudstående går blodet till hjärnan. Efter 20—30 minuter på huvudet under meditation känner jag mig alltid i fin form. Nu under fastan har jag stått på huvudet en kvart varje morgon.

Du brukar förlägga dina längre fastor till våren. Varför?

— Våren är en skön och positiv tid. Människan möter då naturens stigande krafter. Jag fastar som regel varje vår under en längre tid. Denna vår har jag dessutom skrivit på två böcker, "Astrologi, Sexualism, Magi" och ett ockult prosaverk, och fastan frilägger de idéer och perspektiv som jag behöver. 6—7 timmar dagligen har jag skrivit under fasteperioden.

Men varför har du fastat så länge som 50 dagar?

— Jag ville sätta personligt rekord. Det gamla var på 30 dagar. Men framför allt ville jag bevisa för mig själv, och kanske även för andra, att man kan undvara fast föda under flera veckor och ändå fungera normalt och vara kreativ. Dessutom går jag nu personligen in i en ny 7-årscykel, och jag vill markera uppbrottet från mycket av det gamla med en radikal utrensning just genom en långfasta.

Fastan är alltså för dig mycket mer än en fysisk rensning.

— Ja, och varje människa är ju ett litet universum, där de skilda

delarna är "undersåtar" under makro-jaget. Människan blir alltså ansvarig för de vibrationer hon påför "undersåtarna" i den egna organismen. Om hon bryter ner sin organism genom gifter, tobak, alkohol, narkotika eller syntetisk kost, skapar hon genom dessa handlingar en mycket mörk karma för sig själv under kommande inkarnationer. Människan har alltså ett stort ansvar för alla delarna i sitt eget mikrokosmos.

Du talar om reinkarnation (återfödelse) och karma (en andlig-kosmisk lag om orsak och verkan). Tillhör du någon ockult rörelse?

— Nej, jag är frifräsare. Jag har studerat de stora esoteriska läroren och där funnit mycket gott, men det är först i Martinus kosmologi som jag har funnit ett Absolut Perfekt Kosmos utan "läckor"... Martinus gigantiska verk ser jag som framtidens andliga fundament.

Är reinkarnationstanken viktig?

— Jag anser att reinkarnation och karma är de viktigaste frågorna kring vår tillvaro. Om vi har levat förut, är vårt nuvarande jordeliv och öde resultat av tidigare inkarnationers handlingar. Och genom vårt sätt att leva och handla nu lägger vi grunden för våra framtida liv i fysisk materia...

RISTO LAHNA

1965 genomförde Risto Lahna en 143 dagar lång fasta på vatten och råsafter. Under tiden gick han ner i vikt från 93 till 60 kilo. Han studerade hela tiden och motionerade lätt. — Numer fastar han några veckor åt gången då och då.

Varför fastar du?

— Jo, genom fastan sker en utrensning av kroppen.

Hur märker man det?

— På flera sätt. Om man tar lavemang, blir det efter några veckor en speciell färg på avföringen, och då kan man spåra det t.ex. till mediciner som man tagit för många år sedan. Därefter kan urin och avföring ånyo ändra färg, och då är det en annan medicin som utsöndras. Likadant är det väl med många andra onaturliga ämnen som lagras i bl.a. bindväven och i lederna; när muskel- och fettceller bryts ned, utsöndras ju ämnen, t.ex. DDT, som finns i cellerna.

Har det forskats mycket om fasta?

— En del forskning har skett. Men det finns framför allt mycket stor praktisk erfarenhet. Läkare och naturläkare, som förestår hälsohem i olika länder, har övervakat en stor

mängd fastande patienter och fått stor erfarenhet.

Hur är det i Sverige?

— Fastor genomförs på Tallmögården, Sunnansjö, och även på andra vegetariska hälsohem.

Är fasta speciellt bra mot vissa sjukdomar?

— Det är bra mot de flesta sjukdomar. Det sker ett självtillfrisknande under fastan i och med att organismen blir renare. Sjukdomar orsakas ju ofta av en förgiftning av kroppen.

Hur bör man fasta? Det finns ju vattenfasta och saftfasta.

— Båda typerna har sina förespråkare. I Sverige är råsaftfasta vanligast. Tanken bakom den är att om man tillför kroppen basiska ämnen, så får man ett basöverskott, vilket hjälper till med utrensningen. De som förespråkar vattenfasta menar att det blir en riktigare fasta när man inte tillför kroppen någon näring alls — och då blir det också en effektivare utrensning.

Är det inte farligt att fasta?

— Nej. Läkare som övervakat många fastande patienter har inte haft något dödsfall. Ändå har en del av dessa människor levt upp till 90 dagar på bara vatten. Men man kan väl säga att det finns en punkt där fastan slutar och svälten börjar. När den punkten är nådd, blir det farligt. Vid ren vattenfasta är det inte så lätt att veta när man överskridit gränsen.

Kan det inte uppkomma skador på inre organ, utan att man märker det, förrän det är för sent?

— Nej. Man har undersökt människor som dött av svält och funnit att det i stort sett är fett och muskler som förstörs, medan de livsviktiga inre organen, som hjärnan, nerverna och hjärtat, är nästan helt oskadade, med mycket små viktninskningar.

Fasta är väl ett bra bantningsmedel?

— Ja, det är naturligtvis en effektiv metod att gå ner i vikt. Men det är mycket lätt att öka i vikt igen efter fastan, särskilt om man bryter den fel. Man skall inte äta vanlig kokt mat strax efteråt, utan bryta fastan med ren råkost och fortsätta med sådan mat under åtminstone några dagar eller en vecka; då är det inte så stor risk att man börjar äta våldsamt.

Är det svårt att fasta?

— För en del kan det vara svårt, men för de flesta är det nog bara så att man känner sig litet hungrig de första dagarna; man kan också ha

litet ont i huvudet, vara litet frusen, känna sig litet matt någon dag. Mer är det inte. Många fastar helt utan obehag. I synnerhet om man är van att fasta upplever man det mycket positivt, man är väldigt klartänt, lugn och avslappnad.

Kan det inte vara svårt att fasta på t. ex. ett hälsohem, där man ser andra sitta och äta god, vegetarisk mat?

— Det avgörande är den inställning man har själv, att man har bestämt sig för att fasta. Och det finns alltid flera andra som fastar, så man får liksom ett moraliskt stöd hela tiden. Men man skall väl inte gå och tänka på mat eller på vad man skall äta efteråt.

Kan man arbeta normalt under en fasta?

— Ja, med intellektuellt arbete kan man nog det, om det inte är för stressigt. Tyngre kroppsarbete däremot klarar man inte så många dagar. Fastan är en fysiologisk viloperiod, då kroppens alla krafter koncentreras på utrensning. Inget ansträngande arbete bör då förekomma.

Tycker du att folk i allmänhet skall fasta?

— Ja, alla behöver nog göra det med jämna mellanrum. Man kan ha endagsfastor eller äta bara frukt och grönsaker en dag i veckan. Men det riktiga fasteresultatet får man ju inte förrän efter 2—3 dagar. Det bästa är kanske att fasta en vecka eller två, en eller två gånger om året.

JERN HAMBERG

Dr Jern Hamberg driver Alfta kurhem i Hälsingland, ett kristet hem, där patienterna behandlas i enlighet med den vegetariska hälsorörelsens idéer; bland annat använder man fasta.

Vilka sjukdomar är fasta särskilt bra emot, doktor Hamberg?

— Det är bra vid de flesta sjukdomar, utom vid bl.a. giftstruma, cancer, TBC, extrem avmagring och depressioner.

Vad beror det på att fasta verkar så gynnsamt?

— Människorna äter ju fel mat sedan årtusenden, men allra mest i vår tid, och eftersom detta synes vara en av orsakerna till sjukdomar, är det logiskt att tänka sig att om man låter bli att äta en tid, så bidrar det till förbättring. Ännu har väl inte vetenskapsmännen kunnat säga vad det är som händer i kroppen, när man fastar. Men jag tror att de nu börjar få litet begrepp om vad det är som förändras. Tyvärr kan jag

inte ge några närmare informationer om det, eftersom inget är publicerat ännu.

Ni har ju själv gjort vetenskapliga studier av fastande patienter.

— Ja, för flera år sedan gjorde vi undersökningar av friska människor som fastade. Det visade sig att ingenting allvarligt hände med dem. Det var bara positivt det som skedde: de friska blev ännu friskare, och de som hade småkrämpor blev av med dem.

Det är ju sensationellt. Vad säger Socialstyrelsen om ett sådant resultat?

— Jag vet inte vad de säger. Men när folk inte blir sjuka av en behandling, utan bättre så...

Har ni lagt fram någon rapport om undersökningarna?

— Så småningom blir det en rapport. Men man måste först vara absolut säker på att inga negativa bieffekter uppkommer, och det tar ganska lång tid, innan man har den säkerheten. Men så mycket kan man säga att det verkar som om upprepade fastor bara är gynnsamma för kroppen, om de genomförs på ett riktigt sätt.

Beror de gynnsamma följderna på att sjukdomar ofta uppstår på grund av förgiftning av kroppen?

— Det är omöjligt att exakt säga vad sjukdomar uppstår av...

Kan det vara så att cancer orsakas av förgiftning?

— Man vet inte vad som orsakar cancer. Men det ligger nära till hands att tro att det rör sig om en förgiftning, när man ser hur utbredd denna sjukdom är — t.ex. rökning-lungcancer o.s.v.

Man kan tänka på teorin att cancer uppkommer genom att kroppscellerna inte får syre för förbränningen, som skall ske i dem. Kan det vara så att giftlämningar, som finns i organismen, hindrar cellerna att komma åt syre och att cellerna sedan börjar växa i strävan att nå fram till syret?

— Det sker ju en förbränning, av vilken en aska uppkommer; denna aska måste forslas bort. Om den inte kommer bort, blir följden en felaktig ämnesomsättning och även syrebrist i cellerna.

Och genom fastan skulle utrensningen av förbränningsprodukterna underlättas?

— Ja, men man vet ju inte exakt vad som sker vid fasta, bara att de som fastar blir piggare, friskare.

Kan det vara farligt att fasta?

— Det kan det vara, om det inte görs på rätt sätt.

Bör man göra det under läkares överinseende?

— Ja, första gången, om det är mer än tre dagar.

Man talar om saftfasta och vattenfasta. Vilket är bäst?

— Utan tvekan råsaftfasta, som är den enda vi använder här i Alfta. Vattenfasta tar för mycket på kroppen, den utarmar den på vitaminer och mineralämnen.

Brukar det vara svårt för patienterna att fasta? Är det många som misslyckas och bryter fastan för tidigt?

— Nej, det brukar gå bra.

Tycker ni att folk i allmänhet bör fasta?

— Ja, jag tycker det är lämpligt att fasta ett par gånger om året. Liksom husmodern har storrengöring vår och höst, så bör kroppen ha det också.

Är ni själv vegetarian?

— Jag vill vara det. Men det går inte alltid att genomföra, t.ex. på resor. Jag har också den principen att om jag blir bortbjuden, så äter jag den mat, som sätts fram på bordet. Det står i bibeln (Luk. 10: 8) att så skall man göra. Jag gör större skada om jag kärlekslöst tackar nej till den mat som med kärlek lagats i ordning, än om jag någon enda gång äter kött.

Det står ju en del i bibeln om fasta. Har det någon betydelse för ert ställningstagande?

— Ja, det är för mig avgörande. Det finns ett kapitel i Jesaja, 58, om rätt fasta. Dessutom kan vi läsa vad Jesus säger därom i Bergspredikan, Matteus 16. Om vi tar dessa ställen, får vi ett program som stämmer med nutida vetenskapliga rön och som håller både i liv och död! — När det gäller fasta skall man också komma ihåg att den påverkar både kropp och själ. Tankarna blir klarare. De går kanske litet långsammare ibland, som i ultrarapid, men de får liksom en ökad kvalitet under fastan.

Tillhör ni någon religiös grupp?

— Svenska kyrkan.

Från Reformförlaget, Box 16186, 103 24 Stockholm 16, kan man rekvidrera Olof Thorborgs "Fasteboken", pris 10:50 + moms.

ÄR MUNESH...

Forts

Chandgari någonsin hört talas om Bhajan Singh; hans död hade inte omtalats i tidningarna.

Sedan vi inte kunnat finna någon möjlighet att Munesh fått sina upplysningar på normalt sätt, återstod för oss att studera fallets fakta i ljuset av en paranormal teori. Ju mer vi undersökte fallet, desto mer måste vi medge att minnena, känndomen om hemliga samtal och pojken känsloreaktioner pekade på något utanför det normala.

Vi har provat fallet på alla upptänkliga sätt och alltid kommit till samma slutsats: det är fråga om utomcerebralt minne.

Denna term är en arbetsterm som vi använder. Vi vill inte säga "reinkarnation" eller "multipel personlighet" eller "besatthet", ty som empiriska forskare undviker vi okulta och spiritualistiska anknytningar.

Vår term innebär endast att Munesh uppgifter om minnen av ett tidigare liv tycks vara oberoende av cerebrum, minnescentrum i hjärnan, vilket antas dö med individens död.

Någon förklaring till fallet Munesh har vi inte. Vi kan bara säga att vi ingenting vet.

Anm. H. N. Banerjee är professor i filosofi vid Rajasthans universitet i Jaipur, Indien, och redaktör för *Parapsychology, The Indian Journal of Parapsychological Research*.

Artikeln är med särskilt tillstånd återgiven från *Fate Magazine*, Evanston, Ill., USA.

WATSEKAFALLET

Forts

Han tillägger: "En del fakta visar sig vara alltför motspänniga för att plausibelt kunna avfärdas med denna metod; och Watsekafallet tycks höra till dem."

Anm. Ovanstående är hämtat från en bok, "The Enigma of Out-of-Body Travel" av Susy Smith, utgiven av Garrett Publications, 29 West 57th Street, New York, N.Y. 10019, USA. — Författarinnan är född i Washington, D.C., och har utbildats vid universiteten i Texas och Arizona. Hon har varit tidningsskribent och radio-kommentator i Maryland, Florida och Utah och har skrivit flera böcker i ämnet parapsykologi; den mest kända är förmodligen boken om fru Leonards mediumskap (1963).

LÄS NILS-OLOF JACOBSONS BÖCKER!

Nils-Olof Jacobson, medarbetare i Sökaren sedan tio år, har gett ut två böcker och redigerat två antologier. De kan synas mycket olika men rör sig inom samma område: människans förhållande till den värld som omger henne, om hur hon kan öka sitt medvetande om att denna värld inte bara är materiell utan också har andliga aspekter, och om hur hon kan komma i kontakt med dessa andliga energier. Gemensamt för böckerna är också att de spärmer över ett vitt område. Varken som författare eller redaktör begränsar han sig till någon liten detalj utan strävar efter överblick och syntes, där de skenbara motsatserna förenas. Alla böckerna öppnar vida, spännande perspektiv. De är i bästa mening populära och kräver inga särskilda förkunskaper.

LIV EFTER DÖDEN? Zindermans, 352 sidor inb., ca 42:— + moms.

Det finns ingen annan bok på svenska som ger en så bred, saklig men ändå öppen överblick över de parapsykologiska problemen med särskild tonvikt på frågan om överlevnad av döden.

FRÖET — GEMENSKAP I TILLVÄXT. Verbum, 97 sidor + 12 bildsidor, ca 25:— + moms.

En liten vacker bok, som — mest i intervjuform — skildrar sex olika grupper av människor som lever tillsammans för att förverkliga en idé eller ett ideal, från det politiska kollektivet Emmaus i Småland till "nya tids-ålderns modellsamhälle" Findhorn i Skottland. De prövar än så länge ovanliga former för samlevnad och samarbete — gemenskap i tillväxt.

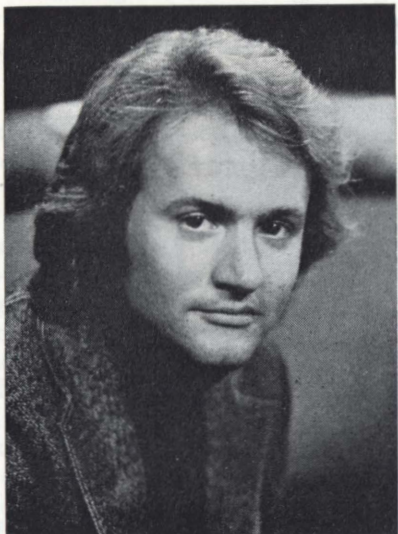
MEDITATIONENS VÄGAR. Natur och Kultur, 150 sidor, ca 26:— + moms.

En antologi om meditation, där tio olika författare beskriver var sin, personligt upplevda metod. Inledning och avslutande översikt av N-O J. En lättläst introduktion för den som vill veta något om meditation.

MÄNNISKOSYN OCH TERAPI — NYA PERSPEKTIV. Natur och Kultur, 271 sidor, ca 45:— + moms.

En nyutkommen antologi om gamla problem och nya perspektiv inom människokunskap och människovård. Femton psykologer och läkare skriver om nya vägar inom psykoterapi, om biologiska aspekter på psykiska sjukdomar, om omedvetet och övermedvetande. Boken vänder sig till alla som är intresserade av psykiska problem och deras behandling. Den ger både teoretiska och praktiska synpunkter på människans fyra dimensioner: den biologiska, den sociala, den psykologiska och den andliga.

Böckerna kan köpas i bokhandeln eller från resp. förlag. (Hälsans Förlag, Vasagatan 9, 181 42 Lidingö, säljer "Liv efter döden?" och "Meditationens vägar".) Verbum har adressen Box 7027, 103 81 Stockholm 7, Natur och Kultur, Box 6408, 113 82 Stockholm 6.

PER RAGNAR: REFLEXIONER

— Var blir man så vacker?

En gammal man med käpp hejdar en sommarklädd flicka, solbrun, på Oxenstiernsgatan, ögonen lyser i hans bleka ansikte.

— Däruppe, skrattar flickan och pekar mot kullen där Ulrikagatan mynnar.

Solen skiner över Stockholm när vi färdas från Radiohuset till grind K i Bromma, där samling för TV-laget sker. Vi ska flyga till Värnamo och spela fotboll. Ardy Strüver är på plats med ny, blå väska och blänkande gulsvarta skor.

— Så bortskämda vi är, säger han, vilken lycka! Att få sätta sej i ett privatplan, flyga bort en stund från verkligheten och leka idrottsmän. Samtidigt göra lite nytta då inträdespengarna går till några av samhällets utslagna.

Planen lyfter. Vi är fem i vår kärra. Framför mej sitter Gunnar Larsson. Jag har svettats med honom, framför TV-rutan, då han simmillimetrade till sej sina världssegrar. Att hans rygg var så väldig hade jag aldrig förstått. Nu tar jag upp boken, som länge väntat på mej, dikt-växlingen i radio mellan Sandro Key-Åberg och Bernt Rosengren: "angående jakten på regnbågar" (stecilförlaget Inferi, det förnämliga). Jag läser:

"Godhet och bussighet är möjlig för människan, när hennes rörelser är en del av de gemensamma rörelserna, ja, det goda är lätt för henne, människan, när hon får göra sitt bästa och hennes handlingar fångas upp i gemenskapens handlingsmönster, som när mittfältsmannen tar emot backens branta uppspel och med en snabb skarvning lättar bollen vidare till centern som redan är på språng i luckan."

Vi har medvind och den leker med oss, nabbar och jafsar så att vårt lilla plan småskuttar fram över ett glesbyggt Sverige. Vilken känsla av rymd och frihet!

"Livet är hisnande outtömligt på kärlek, som inte är detsamma som lycka, kärlek är ett arbete, en rörelse i riktning mot frihet och frihet är den djupaste gemenskap."

Om enochenhalvtimme skall några tusen människor se oss leka fotboll. Just nu läser jag poesi, hängande i luften över Sverige. Sen ser vi en cupfinal i TV. I pausen blir det Aktuellt

där de senaste rapporterna om skärmytslingar på Cypern skall nå oss, kanske något om ett mord, något om kärnenergidiskussioner och en ny positiv cancerforskning.

"Utan de band som knyter det ena livet till det andra står våra landskap öppna för den färglösa döden.

Skimrande och ogripbara är de band som binder våra liv samman och ger dem deras frihet. Det är det opåtagliga som ger det påtagliga sin mening, det är det ogripbara som för-enar oss."

Med mitt hjärta fullt av tacksamhet över att de finns och tänker och delar med sej, sådana som Sandro och Rosengren, landar vi på racerbanan i Anders-torp.

"Så låt oss då medvetet jaga de skimrande regnbågarna rikedomarna av medmänskliga möjligheter strax intill det helt omöjligas förflytningsbara gränser."

De raderna måste vara skrivna för Sökarens läsare.

KONTAKT

31-årig hemmafru med två barn önskar brevvänninnor att diskutera Livet med. Intressen: meditation, natur, religionsfilosofi, musik, vegetarisk livsföring (tacksam för bra recept) m.m.

Svar till "Skogsluffare", Sökaren f.v.b.

*

30-årig kille önskar få kontakt med manlig själsfrände. Mina reinkarnationsminnen är huvudsakligen från det gamla Egypten.

Svar till "Solskivans horisont", Sökaren f.v.b.

*

24-årig man intresserad av frihetlig socialism, vegetarisk mat, meditation, jazz, blues, orientalisk och s.k. ny musik. Bor på Söder i Stockholm. Söker en lugn, mjuk och gärna lite rund kvinna med liknande intressen.

Svar till "Myrrha Orange", Sökaren f.v.b.

*

Jag är trött till desperation på denna ytlighet, känslökyla och kontaktlöshet som präglar vår tid. Jag, man 38/176, vill därför på detta sätt göra ett försök att finna Dig flicka/kvinna, som inser att livet inte skall domineras av kvantitativt prestationstänkande.

Du som tycker om vakenhet, medvetenhet och som har en osläklig nyfikenhet på livets möjligheter, skall vi hjälpas åt att upptäcka, utveckla, känna, leva —

Svar till "Resa i Tiden" Sökaren f.v.b.

*

En 31-årig dansk kille, bosatt i Sverige, söker gemenskap och vänskap med flicka, 20—30 år. Jag är vegetarian och mycket intresserad av andevetenskap (Martinus), astrologi, yoga, modern konst, musik, naturen och livet. Jag skulle så gärna vilja få kontakt med en flicka med samma intressen.

Svar till "Den sökande", Sökaren f.v.b.

*

Till en flicka

Längtar det go'a barfotagräset med smultronadoft; att fridsamt odla och leva det enkla, prövande mina tankar till mildhet. Dela kramglädjen i öm och nära sinnlighet, skapa värme och ljus i mörker. Plocka örter och bär under stilla skogspromenad, cykla, segla, vandra, leva med naturen, sökande livsgåtors svar. I skägg och jeans finner du mig (28) nära huvudstaden.

Svar till "En humla älskar blommor", Sökaren f.v.b.

Vi är två seriösa utforskare av ämnena OCKULTISM, MAGI och ufologi. Du är välkommen att ventilera och penetrera Dina egna åsikter och insikter med oss. EGNA ERFARENHETER är av största intresse.

Svar till "J.K.", Sökaren f.v.b.

*

GAVOR

Hugo Anderson, Göteborg, 9:—, Ann-Marie Kraatz, Lidingö, 20:—; Bert-Inge Malmberg, Huddinge, 7:—; Einar Flycht, Rydal, 7:—; B. Enderlein, Malmö, 2:—; John-Erik Pettersson, Malung, 5:—.

Summa kronor 50:—.

Hjärtligt tack! SM.

Du som tror på reinkarnationen, vill Du veta var och när Du inkarnerade förra gången här på jorden? Sänd då namn, adress, samtliga födelsedata samt svarsporto till:

B.R.A.H., Box 2018,
261 02 Landskrona
så får Du veta svaret.

NÄRINGSKOMPLEMENT

Organiska vitaminprodukter
Organiskt bundna metaller
Spårämnen mineralsalter
Litteratur

P. A. ATTERBOM AB
Box 206, 434 01 Kungälv
Tel. 0300-240 42

ANNONSERA I SÖKAREN!

FÖRMÄNSERBJUDANDE!

Sökarens Förlag har gett ut tre böcker:

Vår tids mirakler (ett urval artiklar ur Sökarens fyra första årgångar) (16:50)

Jordskred? av Birgit Lange (12:50)

Jagets eld av Denis Lindbohm (13:50)

Böckerna kostar tillsammans inkl. moms o porto drygt femtilappen. Men vi erbjuder dem nu i ett paket för 30 kronor inkl. moms o porto, om beloppet inbetalas på postgiro 70 60 47-8, Sökarens Förlag, Stockholm. Ange "förmäns-erbjudande" på talongen! (Vid betalning per postförskott tillkommer porto.)

Obs! erbjudandet gäller till årets slut.

FA DERES HOROSKOP

stillet og tilsendt for 35 svenske kr. Send fødselsdato, klokkeslet og fødested til

Peter Sørensen
Havrevej 12, DK-2700 Brønshøj,
Danmark

100 läkeörter

Denna skrift får Du portofritt, om Du sätter in 10:— på vårt postgiro nr 721680-7.

M-bolaget
Box 35057
400 24 Göteborg

Du som ställer frågan:

FINNS DET ETT LIV BORTOM
DÖDEN?

Läs boken

EN STOR MANS VÄG

Av GUSTAV LEONARD LINDQUIST

Där får Du svaret! Gud har alla möjligheter att få sitt budskap framfört till människorna. Detta är en röst från den andra sidan, stark nog att överbevisa att Guds rike är oförstörbart och att hans kärlek når över alla gränser och alla avstånd.

UTGIVARE: GUNHILD GERDIN,
ÅMÅL.

185 sid. Pris kr 15:—. Boken rekvideras genom inbetalning på postgiro 34 13 23-4 till

FÖRLAG COLUMBA, 662 00 Åmål.

V. g. skriv tydligt — tack!

BOKRECENSIONER

NYA PERSPEKTIV

På Natur och Kultur har nu utkommit ännu en antologi som redigerats av doktor Nils-Olof Jacobson. Den nya boken har namnet Människosyn och terapi. Nya perspektiv (270 sidor, ca-pris inkl. moms 50:—) och berör medicinska och psykologiska problem.*) I fjorton kapitel behandlas mer konventionella ämnen som alkoholism och narkotikamissbruk men även inom medicinens så omdiskuterade saker som beteendeterapi och kostfrågor. Fastans och dietens betydelse för hälsan och som behandlingsform vid sjukdomar beskrivs ganska utförligt och systematiskt av dr Karl-Otto Aly, som kanske är Sveriges främste kännare av dessa frågor. Det är intressant att här ta del av den forskning som bedrivits och som tycks kunna ge nya möjligheter till bättre hälsa. Jag vet inte om en modern sammanfattning som denna finns publicerad någon annanstans; den fyller i alla hänseelser ett behov.

Övriga artiklar är av mera psykologisk natur. På skilda vägar söker de olika författarna djupborra den mänskliga naturen för att om möjligt nå en vidgad helhets-syn. Man finner i de olika artiklarna en välgörande integration av teoretisk kunskap och erfarenhet av praktisk människovård, vilket ger läsaren förtroende för att den människosyn som presenteras inte är spekulativ utan har direkt praktisk konsekvens. Genomgående i boken är en positiv framställning av begreppet det "övermedvetna". Man kan möta detta begrepp här och var i annan litteratur, men det är alltid svårt att få en god definition på det och förstå hur det är relaterat till andra psykiska funktioner. Man har i den föreliggande boken ej tagit ställning till grundvalen för det övermedvetna — om det är en utsträckning av de vanliga psykiska funktionerna eller en rent andlig verksamhet — utan intar en närmast zen-buddhistisk attityd: det övermedvetna är den medvetandesfunktion som återstår när individen frigjort sig från jaginvolverat analytiskt tänkande. I denna frihet "ser" individen tillvaron som den verkliga är och ej personligt färgad.

Björn Sjövall ger en skiss av en modell av människans utveckling och mognad baserad på spänningsbegreppet enligt Janet. I kapitlet "Personlighetsutveckling" ger Carl-Eric Jacobsson en intressant helhetsbild av människans mognadsprocess som kulminerar i en andlig dimension —

en styv uppsats! Den nya tidens syn framkommer också i Hans Lohmanns uppsats om "Social miljö och psykisk hälsa". Han påvisar att den samhällsutveckling som västerlandet genomgår kommer att strypa sig själv i sin människofientlighet, mekanisering och byråkrati. Han visar hur viktigt det är med rent mänskliga värderingar i centrum. Samhället är till för människans skull och ej tvärtom. Det gäller att slå vakt om livsvärdena.

Man finner i antologin också kunniga artiklar om hypnoserapi, logoterapi och meditation som terapeutiskt instrument. Ett kapitel "Meditation — ett led i psykoterapi" är skrivet av Lena Berg, som är en av de få som har erfarenhet av transcendental meditation (TM) använd på patienter och som mätt effekten av meditationen med sinnrik apparatur. De slutsatser hon kommer till förefaller övertygande men är naturligtvis avgränsat beskrivna i psykologiska termer, relevanta för de metoder som använts.

Nils-Olof Jacobson bidrar med en översiktlig diskussion av bokens innehåll men ger även en intressant framställning baserad på indisk litteratur om olika medvetenhetstillstånd, hur man skiljer mellan reflexion och meditation osv.

"Nya perspektiv" måste alltid vara spekulativa men bör tas på allvar då de framspringer ur vetenskapliga erfarenheter. Det förefaller mig som om forskningens inom de områden som här exponerats, har avancerat så pass långt att man kan tillåta sig att samla erfarenheterna för att skapa en utvidgad modell av människan som en medveten biologisk varelse, som en individ som både söker sin tillvaros mening och känner sig vara ett med Kosmos. Boken bör vinna spridning bland de psykologiskt intresserade och bör finnas i alla "sökares" bibliotek.

Bo Johnson

*) 1973 kom "Meditationens vägar", en artikelsamling, redigerad av Nils-Olof Jacobson, där 11 författare medverkar.

DEN HEMLIGA VÄGEN

Paul Brunton föddes 1898 och reste som ung journalist till Indien där han mötte en rad vismän, bl.a. den berömda Rama Maharshi. Han ägnade sitt liv åt studier av den esoteriska visdomen och har skildrat sitt sökande och vad han funnit i en rad böcker. En av dem, Den hemliga vägen, har utkommit på Larsons för-

lag (145 s., pris inkl. moms ca 39:—). Ärtal för originalutgåvan anges inte, men tydligen är det en av Bruntons första böcker; jag skulle gissa att den skrevs på 30-talet.

I inledningen skildrar Brunton hur han planerade en ny resa till Asien för att fördjupa sina forskningar i religionens och mystikens värld. Strax före avresan fick han i en park i London uppleva en vision av sin mästare, som förebrädde honom det egoistiska i att resa för att öka sin egen visdom när det fanns så många andligt hungrande människor kvar i västerlandet. Brunton insåg då att han måste dela med sig av sina erfarenheter och skrev boken.

"Den hemliga vägen" är en beskrivning av en väg för inre sökande. De metoder som beskrivs är först en självanalys; sedan hur tankarnas ständiga ström stillas genom en enkel andningsövning, därefter fördjupad självanalys för att få kontakt med det sanna självet, "överjaget", och slutligen tillämpning av dessa metoder för att uppnå intuition. Brunton betonar att det är en praktisk väg han beskriver. Man kan inte läsa sig till den — enda sättet är att prova den själv (s. 49):

"Sanning är ett själstillstånd — inte en samling bokstäver. De mest fulländade argument kan aldrig ersätta personlig erfarenhet.

Vi måste prova oss fram om vi skall kunna göra några erfarenheter. Ordet Gud är för mig meningslöst om jag inte kan få kontakt med Gud i mitt inre. Först då kan jag ta upp det i min ordlista."

Jag tycker att de inledande stadierna av meditationen är lite diffust beskrivna; fortsättningen skildras klarare. Den som aldrig tidigare har läst om eller sysslat med meditation behöver nog läsa boken flera gånger innan han börjar öva; gärna bör han också läsa något av vad andra har skrivit, exempelvis några av kapitlen i Meditationens vägar. Bruntons metod för självanalys förefaller vara väsentligen densamma som Bo Johnson mer systematiskt beskriver där (kap. 3). Brunton själv visar själfränskap med såväl broder Lawrence som med Joel Goldsmith. Det är ju som det ska vara; meditationens olika vägar leder alla till samma mål. Svårigheten för nybörjaren är att finna sin egen väg. Brunton beskriver sin väg lugnt och sakligt men medryckande, med många pregnanta formuleringar, utan överdrifter och upphetsade argument. Tvärtom varnar han för olika överdrifter och betonar att

meditationen måste balanseras av ett praktiskt verksamt liv och att endast långvarig, tålmodig övning ger resultat.

Trots att boken troligen skrevs för åttio år sedan verkar den helt aktuell. Brunton diskuterar exempelvis vissa förändrade medvetenhetstillstånd som var väsentligen okända i västerlandet när boken kom ut, men som nu alltmer har börjat studeras av flera psykologiska skolor. Själv fann jag mycket av praktiskt värde. Jag har inte tidigare läst någon av Bruntons böcker, men denna stimulerar både till omläsning och till bekantskap med hans andra böcker. Som helhet ger "Den hemliga vägen" ett starkt intryck av att författaren själv har funnit vägen "från oro och ångest till inre frid", som undertiteln lyder. Det är ett högt betyg.

Nils-Olof Jacobson

FRIHET I INDISK TAPPNING

Människans största fiende är fruktan, har Nathan Söderblom sagt en gång. Samma tanke utvecklar den indiske tänkaren Jeddou Krishnamurti i en nyutkommen bok Att vara fri (128 sidor, Aldus förlag).

Vi är alla rädda för någonting, som kan inträffa. Vi är rädda för att förlora vårt arbete, att inte ha tillräckligt med pengar, att inte bli älskade, att förlora nära och kära. Vi oroar oss för sjukdom och död, för att bli ensamma, för att inte kunna leva upp till den bild andra gjort sig av oss osv. Ett sådant sinne, behärskat av fruktan, lever ständigt i osäkerhet och i konflikt och måste därför bli brutalt, vrängt och aggressivt. På samma sätt leder konkurrens och ambition ovillkorligen till konfliktsituationer.

Men den som känner sig själv, kan se sig själv klart, accepterar sig själv och lever helt och fullt i nuet, blir fri och därmed fylld av energi och glädje.

Vägen till befrielse är meditation, men inte vad vi vanligen förknippar med ordet. Inte upprepning och imitation, inte koncentration enligt något yogasystem utan vad Krishnamurti kallar total uppmärksamhet, ett vaket sinne släkt med barnets fördomsfria och friska synsätt. Meditation innebär att vara medveten om varje tanke och känsla. Den är ett sinnetillstånd och inte en teknik.

Krishnamurti varnar för alla auktoriteter, ideologier och trossamfund. Det är ett egendomligt drag i vårt psyke att vi alla vill bli undervisade, men så är vi också resultatet av tiotusenårig propaganda. Vi vill ha vårt tänkande bekräftat av andra, i stället för att ställa frågorna till oss själva.

Det är ditt eget liv det gäller — det är det enda som betyder något, understryker Krishnamurti. Du måste förstå det, ingen utom du själv kan frälsa dig. När du ser dig själv sådan du är, känner dig

själv, förstår du också vad människan är och hennes strävan innebär.

Den meditation, som Krishnamurti talar om, går med andra ord ut på att ge akt på oss själva, hur vi beter oss, handlar och tänker. Att vara fri innebär att vara medveten utan att välja och vraka, utan att värdera, mäta och döma.

Det sinnelag som inte längre strävar, kämpar och ävlas kallar Krishnamurti för det sant religiösa sinnet. Men det är något helt annat än ett sinne som tror på religion. Det religiösa sinnet söker inte och experimenterar inte. Det är ett tillstånd utan fruktan och utan tro. Det har endast rum för det som är, verkligen är.

Vi behöver energi för att åstadkomma en total förändring inom oss. Men så länge det förekommer friktion av något slag i våra relationer, mellan man och hustru, mellan människa och människa, mellan ett land och ett annat, mellan en ideologi och en annan, då förlösas energi. Vi behöver en väldig mängd energi att förstå det kaos vi lever i och bryta igenom århundradens starka prägling, så att vi blir fria, så att sinnet kan bli helt nytt, känsligt och levande. Vi behöver en revolution, en total omvandling i själva psyket, ett nytt sinnelag, som inte längre strävar eller håller sig med ideal, som alltid skapar konflikter, ett sinnelag som inte kämpar och ävlas. I det sinnelaget kan vi måhända möta detta något som kallas sanning, Gud, skönhet eller kärlek. Men det är en verklighet som vi inte känner, och som vi inte kan definiera.

Ivar Wallenstein

HEALING!

F. S. Lind

dipl. massör o. sjukgymnast

Klostergatan 31

Örebro

Ring för tidsbeställning

019/11 33 79. Välkomna!

VATTUMANNEN

Bokhandel och postorder

NY KATALOG 1975

med nya titlar från USA och England.

Order: tel. 08/10 69 15

Affär i Strindbergs Blå Tornet Tegnérsgatan 43 A, Stockholm.

Meditation, yoga, astrologi, massage, akupunktur, makrobiotik, flygande tefat, skivor, affischer, rökelse.

Nu bättre och snabbare leveranser.

VATTUMANNEN

Box 45096

104 30 Stockholm

"YOGA-MEDITATION & YOGA-AVSPÄNNING"

EP-skiva av

Bert Yoga Jonson

Pris: 20:— inkl. porto

"BLÅ YOGA KOSMOSVINKLAR REINKARNATIVT"

(Bl. a. Zen & Reinkarnation)

EP-skiva 14:— inkl. porto

YOGA-KOMPENDIUM

(praktisk yoga, meditation mm)

Pris: 15:— inkl. porto

"YOGA, MEDITATION, REINKARNATION"

Inbunden & illustrerad yogabok

Pris: 25:— inkl. porto

Yoga-Kultur

Box 5070, 402 21 Göteborg 5

Tel: 031-24 07 97

A. Information om elixiret, den 250-åriga »Haarlemer healing oil».

B. Information och demonstration av

professor Lakhovskys

MWO-kroppsenenergialstrare m.m.

Positiva referenser finns.

C. Din personliga BIORYTM uträknas enl. medicinalrådet dr. Wilhelm Fliess' metod, byggd på strikt vetenskapliga forskningsrön.

1. Biorytmogram eller pulsationsrytmen.

2. Högsta försäkringsskydd mot den egna mänskliga faktorn.

Ovärderligt för bl. a. varje bilförare — enl. statistiskt underlag.

D. Alltmer populära manastrålände

LAPIS LINGUA

den mexikanska,

tjusigt turkosskimrande

»TUR-smyckestenen»

från Sierra Madres inre — positivt testad och lovordad av framstående psykometriker och pendelspecialister kan erhållas genom undertecknad. Många positiva uttalanden om L.L. finns av lyckliga ägare.

HARALD SCHUBERT

S:t Eriksgatan 109, 113 31 Stockholm

Tel. 08 - 33 19 32

SM:

ATT VARA MÄNSKA

En mänska kan göra mycket (förutom att sträva för försörjningen). Hon kan samla frimärken eller konst, kan idrotta eller skriva lyrik, leka för sig själv eller med andra, musicera, gå på kurser eller bara sitta i solen, när det är varmt. Och mycket, mycket annat kan hon göra.

Men vad är mest meningsfullt?

Man bör förverkliga sig själv, kanske, så långt som möjligt, alltså göra vad man innerst vill, realisera sina djupaste och bästa möjligheter som mänska, se till att man trivs (tyck om dej själv!) allt utan att skada någon annan.

Men kanske bör man försöka göra världen bättre, också. Först genom att själv bli "bättre", vänligare, hyggligare. Också genom att engagera sig! För miljövard, fred, amnesti, hälsa, humanism, social rättvisa och rättvisa åt djuren. Ja, det finns ju mycket att göra. (Världen väntar på dej...)

Man kan också grubbla över livsgåtorna, ställa sig inför de stora frågorna om Gud finns, om vi överlever döden, om det finns en etisk världsordning. Grubblarnas skara är stor. På universitet, på mentalsjukhus, i slott och kojor, i kamrar och bakom plögen grubblas det, och det har grubblats sedan tidernas begynnelse. Lösningarna på Gåtan är många, men några säger att det finns ingen lösning, det finns för oss människor bara ett Vara, inget Därför.

Sökaren representerar ju på ett sätt "grubblariet", mycket mindre den sociala idealismen.

Någon vänder sina stora, idealistiska ögon mot oss och säger med moralisk ton: "Du sökare, du är en lyxfigur, du är passiv i ditt grubblande, ditt mediterande. Vad vi alla bör samlas om är att förändra världen. Ser du inte orättvisorna, ut-sugningen, fattigdomen ofriheten? Vi måste hjälpas åt att förändra det politiska och ekonomiska systemet!"

Det är inte lätt att leva en riktigt god människas liv. Det är inte lätt att leva. Vi har vår trötthet, den fysiska och den psykiska. Vi kommer på kvällen från fabriken, kontoret, lagret, butiken, jorden. En uppladdning av idealistisk energi är svår. Fast vi har ju våra lördagar och söndagar.

Kanske orkar vi med att betala en liten tribut till det goda, för samvetet, kanske för den religion vi tror på eller bara för att slippa skämmas inför oss själva: en penninggåva till välgörenhet då och då, en medlemsavgift i en ideell förening.

Vad borde vi göra? Föra fram en vänlighetsideologi, starta en puss- och kramrörelse, grunda ömhetsinstitut, bilda en svensk tjäna-folketrörelse? Eller bara mer aktivt engagera oss i de idealismer som redan finns?

Vi sökare ställer oss inför sanningsspörsmålen. Men det finns också etiska frågor. Dem skall vi också stanna inför, tränga in i och finna lösningar på, var och en för sig. Ett väsentligt spørsmål är: Hur bör en mänska vara — hur ser en god mänsklig handling ut?

SÖKAREN

Nr 8 1974 Argång 11

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Postgirokontonummer: 70 60 47-8

Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

I redaktionen: Nils-Olof Jacobson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livs-
åskådningsfrågor, där skilda meningar kan
föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i an-
nonser i denna tidskrift, svarar endast
annonsörerna själva.

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 34:—

Halvår 18:—

I Norge och Danmark kan prenumeration
ske med svensk postgiroanvisning.

I Finland kan inbetalning göras till Aka-
demiska Bokhandeln, Postbox 128, 00 101
Helsingfors 10, postgiro 53 33 2. Helår kos-
tar då 27 mk, halvår 15 mk.

Annonspriser (moms tillkommer):

Helsida 500:—, halvtida 300:—, små-
annonser 10:— per cm men minst 30:—.

INNEHÅLL:

Martin Johnson intervjuas 1

Flygande tefat är inte nonsens 7

Walther Eidlitz:

Bhagavad-Gita 10

Sökaren 10 år 12

H. N. Banerjee:

Är Munesh den återfödde Bhajan Singh?
15

Susy Smith:

Watsekafallet 17

Den heliga svepningen 18

Narayananda Universal Yoga Ashrama 21

Fasta — en väg till hälsa 24

Per Ragnar:

Reflexioner 28

SM:

Att vara mänska 32

Copyright resp. författare